

DÁTUM

1989 · VI · 21 · SZERDA

I/41.

» S MOST A DOLOGRA «

ÁRA: 4,80 Ft

Miért vagyunk részvénytelenek?

„...a tőzsde legyen a legfontosabb, de nem az egyetlen...”

(Írásunk a lap 2. oldalán)

Jelzők helycseréje

A múlt péntek óta ebben az országban általános érvényűvé vált 1956. október 23-ának az a megnevezése, amelyet a demokratikus ellenzék már évek óta nyíltan, a társadalom nagy többsége pedig évtizedek óta titokban mindig is használt: forradalom.

Vége a köntörfalazásnak, a szavak bujósckájának. Csak a minap volt még, hogy sokan előrelépésként üdvözölték a kommunista pártvezetés döntését, mely szerint '56-ban népfelkelés zajlott le. Mára mégis haszontalan betűragásnak érezzük a fogalmak ilyenét latolgatását, ami csak arra jó, hogy a fennálló hatalom vonakodását takargassa, kibúvót adjon a nyílt színváltás elől abban az alapkérdésben, hogy törvényes rendszer gyanánt fogadhatjuk-e el a kommunista rezsim bármelyik eddigi változatát.

A Kádár-kormány 1956-ban „Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány”-nak mondta magát. Az első napokban, hetekben talán sok embert meg is tévesztett ezzel, olyanokat, akik hinni szerették volna, hogy Kádárék mérsékelhetik az orosz haderő fellépésének durvaságát, és megmenthetik a forradalmat. Ha más nem, a munkástanácsok felszámolása, vezetőik törbeccsalása és bebörtönzése aztán eloszlatta ezeket a reményeket. A Kádár-kormányról, az egész Kádár-rendszerről kiderült, hogy hivatalos elnevezésével épp ellentétben ellenforradalmi jellegű. De évtizedekbe került, amíg ez a felismerés világos megfogalmazást kapott, általánosan elismertté vált, nyilvánosan is hallható és olvasható lett.

Az ideai esztendő a nagy francia forradalom kétszázadik évfordulóját hozza: egy hónap sem választ már el eutól. 1789 francia demokratái a Szabadság, Egyenlőség, Testvériség hármas jelszavát írták zászlajukra. Két évszázad azóta megtanította az emberiséget, hogy ez a hármas eszmény nem valósítható meg konfliktusok nélkül. Pontosabban: egyes összetevői jutnak tragikus konfliktusba egymással. A szabadság olykor (gyakran) az egyenlőség és a testvériség rovására érvényesül, az egyenlőség erőszakos megvalósítása véget vet a szabadságnak, a testvériség pedig épp a legvéresebb harcok időszakában válik a legtöbbször hangzatosabb jelszavá.

A XIX. század angol gyárvárosainak szennyében és nyomorában, a gyarmatosítás szörnyűségei közepette, majd az első világháború történelmileg és arányaiban mindaddig ismeretlen iszonyatában végleg szertefoszlott az Értelem XVIII. századi rajongóinak naív illúziója. Úgy tűnt, fel kell adni 1789 hármas ideálját. Világmegváltók jelentkeztek: egyfelől a kommunizmus, másfelől a fasizmus ígért jobbat, igazabbat, teljesebbet annál, amit 1789 kínálhatott.

Az emberiség mintegy száz millió halottat fizetett a tanulságot, hogy egyik sem jobb, sőt mindkettő sokkalta rosszabb a polgári rendnél.

A szocialista rendszerek sajtója ma azt veti Magyarországra szemére, hogy itt az ellenforradalom nyer teret, hogy a „forradalmi”, szocialista rend helyébe a régi polgári világot akarjuk visszaállítani. Nos, mi valóban polgári rendszert akarunk, ha nem is szakasztott a régít, hiszen az nálunk a történelmi fejlődés sajátosságai következtében, a feudális maradványok megmaradása miatt jóval fogyatékosabb volt, mint nyugati mintái. A polgári rend minden ellentmondása és tökéletlensége ellenére mégis valljuk: a szabadság minden előt!

Nem minden társadalmi rendszer forradalmi, amely a szabadságot intézményesen biztosítja, de kétségkívül ellenforradalmi az olyan rendszer, mely ezt nem teszi meg, sőt a szabadságot felszámolja.

A bolsevizmus nemcsak Magyarországon töltött be ellenforradalmi szerepet, amikor 1948/49-ben hatalomra került és amikor 1956. november 4-ével a forradalomnak támadt. Ellenforradalmi jellegű volt már Oroszországban 1917 novemberében, bármilyen illúziók vezették is az érte harcoló tömegeket.

Ebben az értelemben szeretnők „megnyugtanni” a hazai fejlemények prágai, kelet-berlini és más kommunista bírálóit: nem hagyjuk, hogy teret hódítson az ellenforradalom. Helyre fogjuk állítani és intézményesen biztosítani a polgári szabadságjogokat, indokolt korlátai közé fogjuk visszazorítani a kommunista pártot.

A forradalom mi vagyunk.

Gadó György

Bilak nem balek

Élesen bírálta a lengyelországi és a magyarországi politikai fejleményeket a CSKP KB múlt heti ülésén Vasil Bilak, a csehszlovák párt volt főideológusa. A Rudé Právo kedden tette közzé a felszólalást, amelyben az egykori KB-titkár elutasította a lengyel és a magyar típusú reformokat és védelmébe vette a csehszlovák politikai irányvonalat.

Bilak arról beszélt, Csehszlovákiának nincs szüksége a lengyelországi és magyarországi „szétbomlásra és politikai káoszra”. „Hazugságnak és csalásnak” nevezte azt az állítást, hogy Csehszlovákiában politikai és gazdasági válság

lenne, és gyakorlatilag visszautasította, hogy a lengyel vagy a magyar utat kellene választani. A volt KB-titkár azt bizonygatta, a jelenlegi helyzet Csehszlovákiában „egészen jó”, Milos Jakes pártfőtitkár világosan megfogalmazza a politikai és ideológiai álláspontot, hogy „a szavak ne legyenek ellentétben a tettekkel”. Bilak szerint csupán az a baj, hogy a káderek „elkényelmesedtek” és nem akarják tudatosítani, „mi mindent kell tenni, hogy a kongresszusok feladatait, a párt és a kormány határozatait következetesen teljesítsék”. Mint mon-

folytatás a 3. oldalon

Diákként 1956-ról, mérnökként napjainkról

„...ebben az országban végre magyarként kell élni”

Magamnak sincs nyugta egy kérdés miatt: mit lehet még, és hogyan, 1956-ról, a forradalomról, a szabadságharcról írni. 33 év nagy idő. Csak ötéves voltam akkor, Pesttől messze éltem, egy déli, határszéli faluban.

Vannak még olyan szemtanúk, vagy szenvedői a megtörténelemnek, kiknek nem kopott meg az emlékezetük? Van olyan átélve-túlélő, aki saját történezeit mondja el? Egyáltalán, van-e bátorsága, a nem védőpajzzsal rendelkező(k)nek, a kinyilatkoztatásra?

Messzire utaztam.

— Húszéves voltam, másodéves hallgató a miskolci egyetemen. Október 24-én a rádióból értesültünk a forradalomról, hogy szabadságharc van Pesten. Addig az október 23-át megelőző hetek felpezsdült politikai életéről sokat nem tudtunk. Pest diktált, soha nem hallott szabadság gondolatokat mondtak — kezdte felidézni Horváth Károly, a számára máig is szomorú történések.

Kiskunfélegyházán él családjával. Nős. Lánya főiskolát végzett. Fia szakmunkás. Harminc éve dolgozik a városban, az Április 4. Gépgyár és Mechanikai Művek alkalmazottja. Mérnök-közgazdász.

— *Hallva a híreket Pestről, mi történt az egyetemen?*

— Az aulában gyűlt össze a társaság, mindenki. Roppant lelkesen. Úgy éreztük, végre rátaláltunk a szabadságra. Furcsa, de a tanszékvezető ezredes elsőként csatlakozott. Nem volt az jelszó, inkább hangosan kimondott, közös gondolat: ebben az országban végre magyarként kell élni!

Valamennyiünkben a régóta szunnyadó nemzeti érzés tört fel.

Elindultunk a város központjába, a Búza térre. Miskolc 48-as zászlókkal volt felbomogóva, mindenütt virág és virág... Mi úgy gondoltuk, valami nagyon szép történik... És azért minket honvédelemre is tanítottak.

A Búza téren már húsz-huszonegyezer ember volt, lel-

kes, örömtől sugárzó, de fegyelmezett... És akkor...

— *Elcsukló hangjából, a sóhajból, jól gondolom-e, fordulat állt be?*

— Itt-ott lövöldözni kezdtek... Nem a tömegből, „bent-ről” röpültek a golyók! Vadak lettek az emberek. Drasztikusan tört ki a népharag. Az ÁVH-ra, illetve a rendőrlaktanyába bevitték egy fiút. A negyedik emeletről kiugrott. Elébe ment a halálnak.

Válaszként felakasztották a munkástanács vezetőjét, áthúzták Miskolcon. Nem tudom ma sem, állítólag az ÁVH embere volt. Aztán, érdekes, óriási csend lett.

— *Az egyetemen is?*

— Igen. A tanítást beszüntették, november 4-e után mindenki hazamehetett. De hogyan? Kiszmozdonnyal Hatvaniig, ott leállították. Utána gyalog, tovább. Cegléden bomlott fel a társaság. Aztán találkoztam, először Kiskunfélegyházával. Ott felfűtöttek egy mozdonyt. Bajára, hazamentem. Tudja, azt sem felejttem el,

amerre jártunk, mindenütt úgy fogadtak bennünket, az egyetemistákat, mint szabadságért harcolókat, pedig csak a jóérett lelkesedtünk.

— *A tanítás mikor folytatódott?*

— 1957 márciusában kezdtük újra. Akkor kezdődött a nagy leszámolás is. Március 1-jén orosz tankok kezdték lőni az egyetemet. Persze, rohadtak voltunk mi is! A piros lábot kanállal vertük, hogy menjenek haza. Kilőtük az egyes szálló végét. Egy társamnak mindkét lábát leszakította a lövedék, mellettem. Valóságos roham volt. Kibójták a holminkat az utcára. Mindenkit összeszedtek, a rendőrlaktanyába vittek.

— *Válogatás nélkül, kihallgatásra?*

— Kihallgatásra?! Agyonverték, először a talpukat, majd a hátunkat — vizes lepedőt tettek rá, úgy nem látszott... annyira — és mindenki elismerte, hogy a rendszer ellen

folytatás a 4. oldalon

Részvénytelenül, avagy miért nem leszünk részvénytulajdonosok? (II.)

Írásom első részében megkísértem bemutatni, hogy a tízezer Ft-os részvény névérték minimum miatt teszi lehetővé a kisbefektetők számára azt, hogy részvényvásárlók, befektetők legyenek.

Ha a várható részvénytelenységünk egy másik lényeges okára hivatkozni akarok, akkor ez nem lehet más, mint annak a „helynek” a hiánya, ahol a részvényeket egyáltalán meg lehet vásárolni. A részvény ugyanis — bizonyos értelemben — pontosan olyan áru, mint amilyen a zacskós tej: ahhoz, hogy meg tudjuk vásárolni, szükség van a sarki közértekre, nem állhatunk nap mint nap sajtóval a kezünkben a tőgyek alatt.

Ugyanígy a részvények megvásárlásának lehetőségét is meg kell teremtenünk, ki kell épülnie az értékpapírpiacon legfontosabb elemének, a tőzsdének. S itt ismételtelen a piacgazdaság kiépítésének érthetetlen lassúságát kell szemügyre vennünk: miért szükséges a kormányzatnak egy teljes év ahhoz, hogy a társasági törvény hatálybalépése és a tőzsde, illetőleg a tőzsdejogszabályok megjelenése között ennyi idő vesszen el? Főképpen jogos a kérdésünk akkor, ha látjuk, hogy a tőzsde ugyan a legfontosabb eleme az értékpapírpiacon, azonban nem az egyetlen.

A piacgazdaságokban a kisbefektetők érdekeit védik és egyben jelentős tőkegyűjtési funkciót is betöltenek az ún. befektetési társaságok. Akkor, amikor valaki részvényt vásárol, egyben felvállalja azt a kockázatot is, hogy a részvény

árfolyama csökkenni fog — esetleg a névérték alá is — felvállalja azt a kockázatot, hogy befektetett tőkéje után nem kap nyereséget, nem kap osztalékot. Ez a kockázat rendkívül nagy a kisbefektetők oldaláról, hiszen nem valószínű, hogy Kovács János tsz-tag kellő informáltsággal rendelkezik az adott részvény árfolyammozgásáról, illetőleg annak a vállalatnak várható nyereségességéről, amelynek részvényeit számára megvételre felkínálják. A „Kovács Jánosnak” ezirányú gondjait vannak hivatva megoldani azok a társaságok, amelyek egy befektetendő pénzmennyiséget különböző értékpapírokba (részvényekbe, kötvényekbe) helyeznek el, ezzel csökkentve az egyes befektetők kockázatát. Ha tíz Kovács Jánosnak fejenként van 50 ezer forintnyi befektetendő pénze, azaz ötszáz ezer forintja, akkor a befektetési társaság azt nem egyetlen részvénytársaságba fogja fektetni, hanem — például — tíz részvénytársaság részvényeiből fog vásárolni. Ebben az esetben az a részvénytársaság, amelynek szükségessége volt tőkére (tehát arra, hogy részvényei elkelyenek a részvénytőzsdén, a tőzsdén) hozzájut a pénzéhez, ugyanakkor mégsem az egyetlen Kovács János az, aki vállalja ennek a befektetésnek a kockázatát, hanem van 9 másik társa is.

A befektetési társaság tehát tíz részre osztotta el a rendelkezésére álló tőkét, tíz részre osztotta el a befektetés kockázatát — és tíz részre osztotta el a jelentkező nyereséget, vagy veszteséget is.

A fenti példa — nyilván — nagyfokú egyszerűsítést tartalmaz.

Lehetséges, hogy Kovács János úgy dönt, tájékozódik a tőzsdén, és ha talál egy szimpatikus befektetési lehetőséget, akkor vállalja az ezzel járó kockázatot. Tájékozódásának több alappillére lehet: az első és a legfontosabb az, hogy az egyes információkat szerezhesse a sajtóból, engedtesse meg egy csöppnyi kitérőt. A szabad sajtó léte a piacgazdaságokban a gazdasági élet működésének alapvető feltétele. Az újságíróknak nem csupán az a feladatuk, hogy a bel- és külpolitika történéseiről tájékoztassák olvasóikat, hanem az is, hogy az egyes gazdálkodó szervezetek üzletről, várható eredményeiről, vagy eredménytelenségéről írják. Ebben a körben nem csupán az a követelmény, hogy az egyes vállalatok mérlegadatai nyilvánosságra kerüljenek, hanem az is, hogy a befektetők napi tájékoztatásokat kapjanak.

Az egészséges piacgazdaság szabad sajtó nélkül elképzelhetetlen. Elképzelhetetlen ugyanakkor olyan újságok és újságírók nélkül is, akik a fenti feladatokat felkészültségükkel fogva képesek felvállalni.

Kovács János másik információforrása lehet pl.: egy befektetési tanácsadó iroda, ahol kellő felkészültséggel rendelkezés és gazdasági kérdésekben jártas közgazdák, jogászok használható tanácsokat adnak számára.

A hazai értékpapírpiacon porondján immár 3 komoly hagyományokkal rendelkező nyugati befektető iroda jelent

meg. Bár tőzsdénk még nincs, ők mégis lényegesnek ítélik „korai” megjelenésüket a magyar gazdasági életben. Bár valamennyi vegyesvállalati formában kezdte meg működését, én mégis rendkívül szívesen láttam volna a kizárólag hazai tőkén alapuló ilyen jellegű cég megjelenését. Úgy látszik, frissen alakult kereskedelmi bankjaink vagy nem látják reális lehetőséget arra, hogy az ilyen jellegű — egyébként minimális tőkeigényű — befektetési megtérüljön, vagy azzal a néhány fős szakembergárdával sem rendelkeznek, amelyek ezeket a feladatokat el tudná látni.

A fentiekben a valós részvénytulajdonosi kialakulásának csupán néhány — bár fontos — elemét emeltem ki, rámutatva arra, hogy a Társasági Törvény szükséges módosításával egy alapvető akadályt lehetne elhárítani a lakosság kezében megélvőt megakarítások összegyűjtése elől, ezekben a tőkeintézményekben, ugyanakkor lehetőséget teremtve a Kovács Jánosoknak arra, hogy megtakarításait értékét megőrizték és vállalkozókká váljanak.

Nem elegendő azonban a törvény módosítás és az, hogy a kormány végre felébredjen és a lehető leggyorsabb ütemben kiépítse a tőzsdét, szükséges az is, hogy legyenek vállalkozók befektetési társaságok, befektetési tanácsadó cégek létrehozására, hogy a magyar sajtó vállalja és vállalhassa a kisbefektetők tömegeinek valós tájékoztatását, hogy a politikai tabuk után ne maradhassanak gazdasági tabuk sem.

Dr. Fényes László

Felvetések a választási törvénytervezetről (1.)

Nem szavazhat, aki politikai hibát követett el?

Haladunk a jogállamiság felé?

Reméljük, hogy igen, a kormányzat betartja ígéretét, és hamarosan valóban szabad választások megtartására lesz lehetőség hazánkban, ami a jogállam létrehozásának első, és egyik legfontosabb feltétele. A Belügyminisztérium az Igazságügyi Minisztériummal közösen elkészítette az országgyűlési képviselők, a köztársasági elnök és a tanácsstagok választására vonatkozó törvényjavaslatot, s azt a sajtón keresztül a nyilvánosság elé is tárta.

Sorozatunkban néhány megjegyzést szeretnénk fűzni a törvénytervezethez az állampolgárok szemével nézve. Nézetünkkel természetesen lehet vitatkozni, kérjük olvasóinkat, amennyiben a mi véleményünkkel ellentétes, vagy azt támogató elképzeléseik vannak a törvénytervezettel kapcsolatban, juttassák el azokat írásban szerkesztőségünkbe, a legjobb, legérdekesebb gondolatokat közölni fogjuk.

*

Először az országgyűlési képviselők választásával kapcsolatos, a törvényjavaslat első részének második paragrafusában foglaltakhoz, konkrétan a

közügyek gyakorlásától eltiltottak kérdéséhez szeretnénk hozzászólni.

Tökéletesen egyetértünk azokkal, hogy a köztörvényes bűncselekményeket elkövetettek, akikre vonatkozik eltiltás, például a szavazójog gyakorlásától, ne vegyenek részt az új Parlament létrehozásában. (Bár jó néhány esetben talán felül lehetne vizsgálni ezeket az embereket az ügyeit is, ha nem is mindenkiét, legalább az enyhébb bűncselekmények elkövetőit.)

Ami viszont megfontolásra érdemes, az a politikai cselekmények miatt elítelt, és emiatt nem szavazóképes, már szabadlábban lévő, de még eltiltás alatt állók kérdése. Napjainkban, amikor a politikai közéletünk oly viharos gyorsasággal változik, a tegnapi bűnök és hibák ma már — szerencsére kisebb súllyal esnek latba az egyes emberek hatósági megítélésénél, hiszen sok esetben derül ki ma, hogy tegnap éppen a hatóságok követtek el tévedéseket, sőt törvénysértéseket.

Ezért érezzük úgy, hogy a politikai okok miatt a szavazástól eltiltottak esetében indokolt lenne felülvizsgálni az ítéletek máig tartó jogosságát. A szavazási hátralévő idő még bőven elegendő lenne erre, az esetek

folytatás a 3. oldalon

2

DÁTUM

1989. június 21.

Kódextől a komputerig

A „Társaság a Világkiállításért” Országos Egyesület nyílt levele Németh Miklós miniszterelnöknek.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

A „Társaság a Világkiállításért” Országos Egyesület nevében javaslattal fordulunk önökhöz.

Társaságunk az egyetemek és az Akadémia kutatóival közösen tervet dolgozott ki a világkiállítás egyik témájára, amelynek — mivel 1995. épp a honfoglalás 1100. évfordulója is — szlogenjeül a „Magyarok itthon és külföldön, a múltban és a jelenben” meghatározást választottuk. Mivel a világban élt és alkotott, valamint élő és alkotó magyarok száma jelentős, úgy véljük, hogy a kiállításnak — s épp ebben lenne nagy vonzereje — a magyarság és a világ kapcsolattörténetét kellene bemutatnia. Szólni kellene a francia—magyar és a magyar—francia kapcsolatok

legalább ezeréves múltjáról ugyanúgy, mint az angol, a holland, az amerikai és más nemzetekkel való kapcsolataink igen érdekes tényeiről. A világ nagy technikai találmányainak nem kis százaléka itthon vagy külföldön élt, illetve élő magyar ember szellemi terméke, az elektronikatól a gépészetig. Az alapvető eredményekről (matematika, fizika, stb.) ugyanez mondható el.

Véleményünk szerint, ha a magyar kormány maradandó élményt nyújt, egyben az itt élők helyes történelemszemléletét alakító rendezvénysorozatokat akar megnyitni 1995-ben, akkor ezt az egyedülálló világtárlatot kell megrendeznie. Természetesen itt minden nemzet képviselhetné magát azzal a kis megszorítással, hogy produktumaik közül a múlt vagy a jelen magyar alkotóihoz köthetőket választják ki. Mivel Neumann János volt a mai, tehát a világban ma gyártott Neumann-rendszerű számítógépek kitalálóját, s ezt a világ minden ilyen cége tudja, ennek okán a

neumann életmű világsikere válik bemutatathatóvá.

Mivel a színes tévé magyar ember szabadalma, megint egy csodálatos termékszállad jelenhet itt meg, tisztelegve az alkotó életműve előtt.

Ugyanez igaz a képmagnó, a mikrobarázdas hanglémez, a tomográf, a Ford gépkocsi, a modern fényképezőgép, a repülőgép sugárhajtóműve, a holograf, az izzólámpák, a polaroid fénykép és más világszabadalmak esetében is.

Azt kellene bemutatni, hogyan állt helyt ez a nép az elmúlt 1100 évben a világban. Építészetben és zenében, festészetben és szobrászatban, a nagy kontinensek (Áfrika, Amerika) felfedezésében, a kódexirodalom gazdagításában, a külföldi egyetemek professzoraként már a XIII. századtól kezdve és így tovább.

A magyar tudósok nevével holdkráterek, ásványok, növények, állatok őrzik — elismerően a tudósvilág halálját, tisztelve a magyar tudósok sok produktuma előtt.

Nyers, Brandt, Brutyenc

Kezdődik a konferencia

Stockholmban kedden megkezdte munkáját a Szocialista Internacionálé XVIII. kongresszusa, amelyet a II. Internacionálé fennállásának 100. évfordulójára idéztek. A tanácskozást Willy Brandt, a Szocialista Internacionálé elnöke, a nyugatnémet szociáldemokrata párt (SPD) titkarsági elnöke nyitotta meg.

A 80 szocialista, szociáldemokrata és munkáspárt képviselőjében jelenlévő 600 küldött a kongresszuson megvitatta a

nemzetközi szövetség új programtervezetét, amely az 1951-es frankfurti alapítókongresszuson elfogadott — Nyilatkozat a demokratikus szocializmus céljairól és feladatairól című — dokumentumot váltaná fel.

A tanácskozás napirendjén szerepel emellett több globális probléma, köztük a nemzetközi biztonság koncepciójának, lezserelési kérdéseknek, a regionális problémák megoldásának, a nemzetközi gazdasági és

humanitáris együttműködés kérdéseinek megvitatása.

A kongresszuson részt vesz több olyan kelet-európai párt képviselője is, amelyekkel a Szocialista Internacionálé az elmúlt években vette fel a kapcsolatot s alakított ki velük párbeszédet. Az MSZMP képviselőjében Nyers Rezső vezetésével utazott küldöttség a tanácskozásra. Az SZKP küldöttségét Karen Brutyenc, az SZKP KB nemzetközi osztályvezetőjének első helyettese vezeti.

Mit akar az afgán kaftán?

A kabuli kormány hétfői közlése szerint sikerült megtörni Dzsálálábád február óta tartó ostromát. A Pakisztánban lévő szovjet hadifoglyok kiszabadításának reményében magánszemélyekből álló delegáció tárgyal magasrangú pakisztáni vezetőkkel Iszlámábádban, terveik szerint találkoznak az afgán ellenállás vezetőivel is.

Az afgán kormány szóvivője elmondta, hogy a fővárost a stratégiai fontosságú Dzsálálábáddal összekötő közút teljesen felszabadult, bár még a polgári forgalmat nem engedélyezik rajta.

A kormányerők parancsnokai először használták a „győzelem” kifejezést, s eközben a lázadók alakulatai elhagyják állásaikat.

Egy másik afganisztáni hír szerint magánszemélyekből álló szovjet delegáció — köztük négy anya, akiknek a fiai pakisztáni fogolytáborokban vannak — tárgyalt hétfőn Iszlámábádban magasrangú pakisztáni vezetőkkel a pakisztáni fogságban lévő több mint 300 szovjet hadifogoly kiszabadításáról.

Szóvivőjük szerint a csoport kedden továbbutazik Pesávárba, a mudzsahedek pakisztáni területen lévő főhadiszállására, hogy elérje a hadifoglyok szabadon bocsátását.

A mudzsahedek egyik vezetője azt mondta, hogy a „szovjet anyák szívesen látott vendégek” lesznek. Gulbuddin Hekmatiar, az afgán ellenkormány külügyminisztere pedig kijelentette: „A mudzsahedek minden hadifoglyukat szabadon engedik, mihamar a szovjet hatóságok tájékoztatást adnak a mintegy 40 ezer főnyi eltűnt afgán harcos sorsáról.” Hekmatiar egyúttal felszólította Moszkvát, hogy adja meg a pontos leírását és térképét azoknak a szovjet csapatok által telepített aknáknak, amelyek „nap mint nap tucatnyi afgán halálát vagy megcsonkítását okozzák”.

Moszkvában

Iráni kiránduló

Kedden érkezett Moszkvába Ali Akbar Hasemi Rafszandzsani, az iráni parlament elnöke, akit Mihail Gorbacsov, az SZKP KB főtitkára, a Legfelsőbb Tanács elnöke hívott meg hivatalos látogatásra. A Pravda az ilyen szintű látogatások protokolljának megfelelően kedden címodalán közli az iráni államférfi fotóját és rövid életrajzát. A szovjet lap rövid be-

harangozója a kapcsolatok javításának reményét hangoztatja, a látogatáshoz fűződő várakozásokról írva. Rafszandzsani mostani útja azonban „túlnő” a protokollkereteken, hiszen látogatása mind az iráni belpolitika, mind az ázsiai politikai helyzet szempontjából különösen fontos időben zajlik le. Khomeini ajatollah halála óta hozzá hasonlóan magas szintű

iráni vezető nem tett még sehol külföldön hivatalos látogatást, így a körülmények ebből a szempontból is felértékelik a mostani eseményt. Jó alkalom nyílik mindkét fél számára, hogy az ajatollah tízéves tevékenysége utáni korszak lehetőségeit, terveit felmérjék, közösen áttekintsék.

(MTI)

(MTI)

A „kvázi” szociáldemokratakról

Egy régi szép közmondás szerint „nincsen róza tövis nélkül”, ami természetesen nem jelenti azt, hogy minden, ami szúr, róza lenne, tehát nem a szúrás, illetve a tövis a róza lényege.

Örvendetes meglevenedés jellemzi napjainkban a politika színpadát. Figyelemre méltó szereplők sora kezd el tehetségesen játszani, felváltva az előnekes meg a kórus szimpla és statikus párbeszédét. A történeseknek kezd időrendje, logikája, a színpadra lépő alakoknak mozdása, mimikája, hangszíne, s mi több, egyénisége lenni. Még bimbózik csak, de máris tele van tövissel, mert egyre gyakoribb a manír, a túljátszás, az átlátszó alakoskodás, fel-felüti fejét a ripacszkodás. Pedig aki nem tudja, hogy mindez szükségyszerű velejárója ennek a „rózsának”, az bizony könynyen juthat a felszisszenő, kenőzött fájdalom arccal visszakapó „megajándékozott” sorsára. Megpróbálok tehát néhány tövisre rámutatni.

Maradva a színházi hasonlatnál, az az érzésem kezd meggyőződéssé válni, hogy egyesek a szociáldemokráciát színpadi kelléknek, maszknak vagy maskarának nézik. Mert mi másra gondolhatnék, ha azt hallom, hogy az igen markáns — és ennyiben számomra tiszteletre méltó, de idegen programmal jelentkező — Szabad Demokraták Szövetsége bejelenti, hogy neki van egy szoci-

áldemokrata frakciója. A televízió képernyőjén nyilatkozó képviselőjüktől ugyan néhány mondat után megtudom, hogy amit ők elképzelnek, az csak hasonlít a szociáldemokráciára, mint ahogy külső jegyek alapján egy tollídszbe öltöztetett bantu néger is hasonlíthat egy indiánra. A közhiedelem szerint előnyös helyzetben van a kancsal postás, mert egyszerre nézheti a levélcímét és a házszámot, de még nem hallottam, hogy akár csak egy postás is szemmütétre jelentkezett volna, kérve, operálják őt kancsallá. Aki egyszerre akar keletnek s nyugatnak megfelelni, az politizáljon körültekintően, mert ha csak a szemizmait erőltetgeti, könnyen nekimehet az első fának. Persze ők még kezdők a színpadon, akik azt hiszik, ha nagy orrot ragasztanak, máris ők Cyrano, a kissé giccses, de mindig népszerű lovag. Vannak azonban ennél kifinomultabb, mesteribb manírok, amelyekről már jóval nehezebb lerántani a talmiság leplét.

Tisztelettel adózom Pozsgay Imre tehetségének és felkészültségének, de néhány megjegyzést tennék a SZER-nek tett nyilatkozatához. Ha valaki az MSZMP-t — igaz, hogy jövőképként — egy nyugati típusú (svéd, francia, osztrák stb.) szociáldemokrata — szocialista pártként képes megálmodni, az csípje meg magát, hogy mielőbb felébredjen — valamilyen álmoskönyv segítségével

fejtsse meg az álmát —, és vonja le a teendőire vonatkozó konzekvenciákat. Ilyen lehet például, hogy megfogalmazza végre a reformkommunista fogalmát. Ha eljutott már a felismeréshez, hogy a létező kelet-európai típusú szocializmus nem megreformálható, miért gondolja azt, hogy az ilyen típusú társadalmakat 40–50–70 éve építő kommunista pártok megreformálhatók. Milyen esélye van a pártreformnak egy olyan MSZMP esetében, amelyben megbecsült tag lehet a Nagy Imre perben exponált Korom Mihály, hogy ne az expártelnökkel, Kádár Jánossal kezdjem. Ahol együtt politizál például a politikai puccsista Biszku Béla és áldozata, Nyers Rezső, a kultúrterrorista Aczél György, és az egykori áldozat, maga az álmodozó Pozsgay Imre? Ha a „reformkommunista” megjelölés azokat illeti, akik tudatosan vállalják, hogy egy valóban demokratikus többpártrendszerben képviselik — mint megannyi testvérpártjuk nyugaton — a marxizmus-leninizmus eszméit, akkor elfogadom e névhasználat jogosságát, mert mint minden szociáldemokrata, tudni fogom, miben lehet szövetséges, és miben lesz mindörökké ellenfél. Az ideológiai pártjelleg és a forradalomra vonatkozó véleménykülönbség mint megkülönböztető jegy, világos és követhető marad. Ez ugyanis így van a Pozsgay-álomban felem-

legetett nyugat-európai országokban is.

Az MSZMP-nek, ha a Pozsgay-álomot meg akarja testesíteni, el kell vetnie a leninizmust, át kell értelmeznie a marxizmust, majd azt a nyugati szociáldemokrata pártok történelmi fejlődésének megfelelően elméletileg meg is kell haladnia. Fel kell számolnia ateista-ideológiai jellegét. Abban talán egyetérthetünk, hogy ez abszurd. Marad tehát a „kvázi”, „olyan szeretnék lenni” ábrándja, de csak Pozsgaynak. Ez viszont már tisztán személyes ügy. Amit egy párt önmaga felszámolása nélkül nem tehet meg, azt megteheti egy személy és megteheti egyenként sok-sok személy. Meghaladhatja a kommunista, szabaddemokrata, vagy bármely más elmélethez való viszonyát, és elkötelezheti magát a szociáldemokráciának. Ez a személyiségnek alapvető szabadságjoga. Persze ezt hitelesen kell tennie, hogy az új közösség be is fogadja, a bizalom ára pedig a jelenleg meglévő pozíciók feladása. Tévedés ne essék, ez megállapítás, és nem valamiféle burkolt tagborzás! Nem hiszem, hogy Pozsgay Imre szociáldemokrata. Sok korlátot átlépett már, de ezt a korlátot egy vezető kommunista csak a becsülete árán léphetné át. Történelmi feladata az, hogy harcostársaival együtt az MSZMP helyett egy reformkommunista pártot álmodjon és

valósítsa meg. Minden valóban „baloldali kommunista párt” közelebb áll a szociáldemokráciához, mint a sztálinista zsarnokság pártjai, de nem válhat még „kvázi” olyanná sem. Az MSZMP úgynevezett pártszakadása nem egyszerűen vesztély, hanem *de vacuo* tény, amit a következő kongresszus *de jure* is szentesíteni fog. A szakadás nem a szociáldemokrata és a kommunisták között lesz, hiszen ez 1956–57-ben, az MSZMP létrejöttével megtörtént. A szakadás valóban a reformkommunisták és az ortodox sztálinisták között húzódik, még ha ez egyelőre nem is egyértelmű. A valóban demokratikus politikai struktú-

rában meg fogja találni a helyét egy liberális Szabad Demokraták Szövetsége ugyanúgy, mint egy valóban baloldali kommunista pártformáció. Képviselőik erre készüljenek, ne a fogalmakkal játszadozzanak. Addig még nyilván nagyjelenetekkel bőven megtűzdelte drámáknak lehetünk tanúi, de a szociáldemokraták szerepe ezen belül önálló szerep lesz. A mi rózsáknak is vannak tövisei, az avatatlan kezek számítsanak a fájdalomra. Minden manírt, „parasztfogást”, ízetlen manipulációt kíméletlenül le fogunk leplezni. Ez nemcsak jogunk, de kötelességünk is.

Kis Pál István
szociáldemokrata

Felvetések a választási törvénytervezetről (1.)

Nem szavazhat, aki politikai hibát követett el?

folytatás a 2. oldalról

száma pedig, becslésünk szerint nem lehet túl nagy, bár mostanában nem láttuk napvilágot statisztikák arra nézve, hogy Magyarországon ma hány ember van akadályoztatva polgári jogainak gyakorlásában politikai okok miatt.

A törvényjavaslat második fejezetének ötödik paragrafusában („B” változat) van egy kitétel, aminek jelentésértelmezésével nem vagyunk tisztában. A c. pont szerint képviselőjelölt az lehet, akinek „nincs olyan tisztsége, illetőleg megválasztása esetén lemond arról, amely összeférhetetlen megbízásával”.

Mivel részletezés nincs, kénytelenek vagyunk feltenni a

kérdést, hogy a törvényjavaslat alkotói szerint vajon melyek azok a tisztségek, amelyek nem férnek meg a képviselői léttel? Eddig is voltak ilyenek, vagy csak ezután lesznek kénytelenek megválni valamely „tisztviselőktől”, ha bekerülnek a képviselőházba? Mit jelenthet a „tisztviselő” kifejezés? Katonai, rendőri beosztást? Eddig ez nem volt akadály. Politikai funkciót? Mind a mai napig ez sem volt hátrány, sőt.

Reméljük, hamarosan választ kapunk kérdéseinkre.

Következő alkalommal arról szólnék, hogy kell-e nekünk országos lista a képviselőválasztáshoz?

(folyt. köv.)

Wagner Dezső

1989. június 21.

DÁTUM

3

Csak lejártná a szervezetet

Ribánszkyból nem kér a Demokratikus Magyarországért Mozgalom

Az elmúlt héten ülést tartott a Demokratikus Magyarországért Mozgalom előkészítő bizottsága. Mivel a tanácskozási bizottságok csak rövid közlemény jelent meg a napi sajtóban, felkerestem Gyenesi Istvánt, a Somogy Megyei Tanács elnökét, az előkészítő bizottság tagját, hogy rövid helyzetképet kapjunk a szervezés jelenlegi állásáról.

— A mozgalom indulásától kezdve nagyon összefonódik Pozsgay Imre személyével. Mennyiben lehet ez az új csoportosulást a Pozsgay szimpátiázások körének tekinteni?

— Ez a szervezet valóban gyűjtőhelye lehet a Pozsgay Imre nézetű szimpatizálóknak, de ugyanakkor ennél sokkal szélesebb is lesz.

— A felépítése mennyire hasonlít a meglévő szervezetekhez?

— Abban különbözünk a hagyományos mozgalmaktól, például a Hazafias Népfronttól, hogy nálunk lesz egyéni tagsági viszony, ugyanakkor szervezetként is lehet kapcsolódni a szövetséghez. Olyan szervezetek tartozhatnak ide, amelyek sokszor a napi politikában egymással csatáznak, de elfogadják a közös alapelveket. Hogy mindez pontosan miként

épül fel, azt egy csoportnak kell kidolgoznia a hátralévő hetekben. A munka összefogója Bihari Mihály.

— Az eddigi jelentkezőkről mit lehet tudni?

— Körülbelül 550–600 jelentkezés érkezett a múlt hét közepéig, de ezek jórésze nem egyes személyeket, hanem szervezeteket takar.

— Milyen szervezetekről van szó?

— Van olyan város, ahonnan együtt küldte el jelentkezését a FIDESZ, az MDF, az SZDMP és a helyi reformkör, de jelentkezett az egyik megyei rendőrkapitányság pártszervezete is.

— Minden jelentkezőt felvesznek a szervezetbe?

— Majdnem mindenkit. Kivételt képeznek azok a szervezetek és személyek, akiknek a tevékenysége, szellemisége nem kívánatos számunkra.

— Mondana egy konkrét példát?

— Például Ribánszky Róbert. Az előkészítő bizottság tagjai szerint az ilyen emberek lejártná a szervezetet, nincs szükségünk rájuk.

— A szervezést elindító gyűlésen kiderült, hogy nem vün-

denki használja szívesen a demokratikus szocializmus kifejezést.

— Itt nem arról a szocializmusról van szó, amire 40 éven keresztül annyit hivatkoztunk, hanem a széles néptömegek által meghatározott, elfogadott szocialista értékekről.

— Akkor talán mondjon néhányat ezek közül az értékek közül!

— Nem akarok elébe vágni ezeknek a dolgoknak, mert a július 8-i nagygyűlésen szeretnék megfogalmazni ezeket az elveket. Kényesen ügyelünk arra, hogy csak olyasmiket vállaljunk, aminek hitele van, ami később sem tesz bennünket hiteltelenné. Fontos kérdés az is, kik képviselik ezeket az alapelveket. Vannak tapasztalataink arról, hogy igazán kiváló gondolatok azért nem nyertek befogadást bizonyos régiókban, mert a személyek, akik képviselték, hiteltelenné tették a még oly jó gondolatokat is.

— Ha már a hiteltelenségéről tartunk, az indító gyűlésen a pesti reformkör egyik tagja javasolta, hogy Hámori Csaba ne legyen tagja az előkészítő bizottságnak. Akkor erről a kérdésről nem szavaztatták meg a jelenlévőket.

— Erről nem volt szó az előkészítő bizottság ülésén, Hámori Csaba egyébként sem volt jelen.

— Ahogy már elhangzott, július 8-án tartják az alakuló ülést. Várható még előtte valamilyen nyilatkozat?

— Miután a megnyilvánuló szimpátiák mellett elég nagy a zavarodottság, sok a kérdőjel a mozgalmal kapcsolatban, úgy döntöttünk, hogy a szombati Magyar Nemzetben szerkesztett formában megjelentetjük Pozsgay Imrének az indító gyűlésen elmondott beszédét, illetve interjút ad a lapnak Gázos Ferenc, a szervezés fő összefogója. Június 28-án ismét ülésezik az előkészítő bizottság — addigra összeállnak bizonyos tartalmi elképzelések —, itt eldöntjük, hogy mit hozunk nyilvánosságra.

— Kik döntenek a mozgalom programjáról?

— Tulajdonképpen a július 8-i alakuló ülés résztvevői. Vita van azon, hogy az alakuló ülés előtt legyen-e egy szűkebb — száz személyes — összejövetel, ahol többen beleszólhatnak a tervezési folyamatba. Felmerült egy olyan javaslat is, hogy az alakuló ülésen ne fogalmazzunk programnyilatkozatot, csak egy alapító levelet, mely a cselekvés fő irányait vázolná fel. Ha ezt a variációt fo-

gadjuk el, akkor nincs szükség kibővített létszámú előkészítő ülésre. Az alakulást kimondó gyűlésen választani akarunk egy ideiglenes elnökséget és egy 100 fős támogatói kört — olyan emberekből, akiknek neve országosan vagy egyes régiókban mond valamit.

— Sokakban felmerült a kérdés, hogy ez a mozgalom lényegében egy látiens — egy létező, de nem látható — párt szerepét akarja betölteni. Önnek mi a véleménye erről?

— Most mozgalomként indulunk, ugyanakkor ez a szerveződés magában hordozza egy párt csíráját. Ha az MSZMP-ben nem a reformszárny válik meghatározóvá, akkor mozgalmunk alkalmas lehet arra, hogy 24 órán belül párttá alakuljon.

— Ez a lehetőség sokakat távol tarthat a mozgalomtól?

— Ezért mindenképpen mozgalomként indulunk. Abban az esetben, ha valóban párttá kell alakulnunk, csak azok válnak párttagokká, akik ezt kinyilvánítják, de a mozgalom ezzel nem szűnik meg.

Györffy Árpád

(MKA)

Bilak nem balek

folytatás az 1. oldalról

dotta, a passzivitás és kivárási „törvényszerűen politikai vákuumot hoz létre”, ahova „rögtön benyomakodik az ellenzék a maga demagógiájával”. „Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, mi történik körülöttünk. Azok közé tartozom, akik őszintén félnek, hogy a helyzet Lengyelországban és Magyarországon a drámai események határáig jutott.”

Bilak egységet sürgetett a csehszlovák pártban és célzott arra, a sajtónak még határozottabban kellene törekednie arra, hogy ellensúlyozza a csehszlovákiai ellenzéki csoportok befolyását. A volt KB-titkár védelmébe vette az országot több mint két évtizede irányító vezetőket, amikor azt fejtegette, napjainkban „divat” a kádereket öregekre és fiatalokra osztani. „Sajátos elmélet alakul ki: az öreg, az konzervatív, nem érti az átalakítást, aki fiatal, az a haladás és az átalakítás harcosa” — jegyezte meg. Figyelemre méltó, hogy Bilak utalt rá: a Szovjetunió jóváhagyja a Csehszlovákia által választott politikai irányvonalat, hiszen — mint mondotta —, Mihail Gorbacsov kijelentette Jakesnek, „tisztelőtlen kell tartani a nemzeti sajátosságokat”.

A határokat áthidaló zene

Eszem és szívem szava szerint e most induló négy részes sorozat elé mottóul neveket, a nevek mellé pedig hangszereket írnék, majd pedig azt, hogy siker, siker és siker. Ez utóbbi három azonos szó három különböző dolgot jelentene: a tehetséges, profi színvonalon játszó Szekszárd Big Band sikerét, a zene sikerét és a zene halhatatlan sikerét, mely embereket köt egymáshoz valamiféle elválaszthatatlansággal, mely az országhatárokat egyetlen mozdulattal képes áthidalni, s mely mindig emlékeztet, s újból és újból újabb vágyakat fakaszt: a zene iránti vágyat, az együtt muzsikálását.

Kodály Zoltán annak idején a még kísérletképpen működő zeneiskolákat emberiskoláknak nevezte és Lutz Beschnek mondta, hogy „Az ember zene nélkül nem teljes egész, csupán töredék”. Ez utóbbit sugallta a múlt heti turné is, de nem csupán a zenekar, hanem a közönség vonatkozásában is. Arról pedig, hogy egy zenekar is valamiféle „emberiskola”, újból meggyőződhettem, meggyőződhetünk. És ez igen nagyon jó és igen nagyon szép volt. Persze ezt igazából azok érezhetik, akik önként vállalták ezt az iskolát. Akkor mottó helyett következzenek ők mindannyian — most egyenként: Pecze István művészeti vezető, karnagy, Ruppert Péter másodkarnagy, a saxofonsor: Bolvá-

ri József, Borsos István, Falussy Mária, Fehér József, Mihelisz Ferenc és Sebestyén László; a pozanosok: Baumann Péter, Bogács József, Dragos Ferenc és Márkus István; a trombitások: Kovács Zsolt, Ruppert János, Szabolcska Károly, Szauer Gábor és Vendég László; szolójgitár: Hidvégi László, basszusgitár: Ludányi Miklós, zongorista: dr. Imre József, dob: Szűcs András, konga: Schmidt Tivadar, aki e mostani úton mint énekes is bemutatkozott — nem kis sikerrel. A sikernél tartva pedig még két valakiről feltétlenül meg kell emlékezni: Guszt Istvánról és Mencz Ferencről, a technikusokról. Egy másik alkalommal ezt tesszük a sponzorokat illetően is, hiszen az ő tiszteletreméltó támogatásuk nélkül... No de erről majd legközelebb.

A Szekszárd Big Band-et az NSZK-beli Bocholt város szintén big band együttese hívta meg néhány napra, néhány koncertre. A harminc órás út (ismét) meglepően jó hangulatban telt, különösebben nem volt fáradt senki, mindenki a legteljesebb mértékig alkalmazkodott a meglepő gyorsasággal haladó Ikarus autóbussz nyújtotta körülményekhez és egymáshoz. Már Ausztriában „magára szerelte” Hidvégi László a tangóharmonikát, s az egyszemélyes zenekar az alkalmi kórus kiváló kísérőjének bizonyult. Néhány félórás pihenő

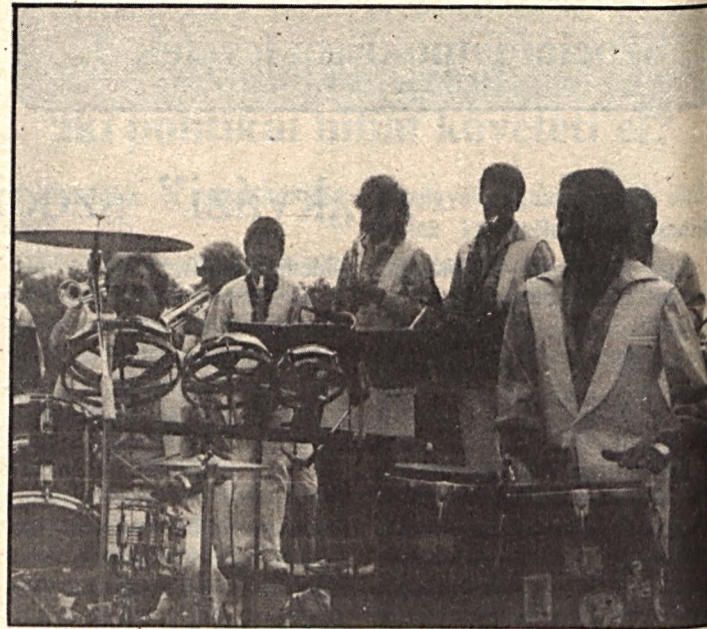
után, a péntek déli indulást követő nap reggelén érkezett a csapat Stadlauringenbe, ahol az ottani régi barátok (a zenekar) szívélyes vendéglátását élvezhettük, majd folytattuk az utat. Az autóbusszut a kiváló minőségű autópályákon. Csak érdekességképpen (és nem véletlenül) jegyzem meg, hogy Frankfurt repülőtere (ma ez a harmadik legforgalmasabb légitársasági központ Európában) mellett oda- és visszafelé is csigalassúsággal haladhattunk, mert bizony lezártak egy-két sávot, sőt menet még baleset is volt.

Este — nem sötétedéskor, hiszen még tíz óraker is világos van — érkezünk Bocholtba, kelősen elült testrészekkel, kis-sé gémberegetten. A hatalmas téren — ami néhány nap múlva egy cirkusznak is helyet adott — parkolt le az autóbussz, megelve helyét egész hétre. A vendéglátókkal együtt bementünk a több, mint 750 éves város (Münsterland legnyugatibb városa) holland nyerstéglából, reneszánsz stílusban épült város-házának (Rathaus) tanácsstermébe, ahol megtörtént a röpké ismerkedés, s már ki-ki a vendéglátóival térhetett haza, hogy ennyi ébren töltött idő után végre vízszintes helyzetbe kerülhessen.

Nem szeretnék kajánkodni, bár tettük ezt az út során az egyik muzsikussal oly sokszor, de ő egy szerb származású há-

zaspárhoz költözött (!). S mivel sem németül, sem szerbül nem beszél, meglehetősen furcsa órákat élt át. Milán, a házigazda egy kocsmá előtt parkolt le. A csomagokat a kocsmá egyik szegletébe parkolták, aztán „fölpattantak” a bár-székekre és jött a sligovica, majd rá a sör — természetesen a vendég tiszteletére ürítve a kisebb és a nagyobb poharak tartalmát. Szegény F.J... El nem tudta képzelni, mi lesz vele. Tán a kocsmában lakik ezután? De a házigazda vidáman invitálta az újabb italokra és mondogatta, hogy „Egészségedre!”. Végre éjfél körül bezárt a kocsmá, amit Milán felesége vezet. Ezután kapott vacsorát, majd a házban egy szép szobát az igencsak fáradt zenész.

Az, aki a többiekkel együtt másnap időben kelt, hogy újra autóbusszra üljön, s elutazzon Neukirchenbe, ahol a sportegyesület fennállásának nyolcvanadik évfordulóján muzsikálnak az új testvéregyüttessel főlváltva. Mit mondjak? Fantasztikus sikerük volt, bár így visszagondolva nem is volt olyan óriási. Hiszen az út során egyre nagyobb tapsorkánokat tudhattak magukénak. Persze, megeshet, hogy ez csupán érzéki csalódás. Ki tudja így utólag szétválogatni, hogy melyik volt a nagyobb taps? Meg hát közönsége is válogatja.

No és természetesen a sportpályák is... Egyszerűen mondva csodaszép zöld ott a fű, egyetlen szemét vagy csikk nincs elhajítva, noha fűre lépni szabad, mi több, majdhogynem kötelező. A pályán és környékén rengetegen voltak, s egyértelműen úgy tűnt, hogy nem hivatalból kirendelve, hanem egyszerűen „programilag és önkéntesen”. A gyerekek hatalmas gumiból készült gömbökön hempergöztek, érdekes, lábbal hajtható valamicsodán rótták a köröket. (Ügyes szerkezet, ami például nemcsak egyensúlyozni készíti a használóját, hanem közlekedés közben az izmokról is gondoskodik.) A tizenhét éves felüliek sört is ihattak, s gondolom, a magyar csapat tiszteletére gulyást mértek gusztusos tálakba az alkalmi sátrak alkalmi szakszácaival.

Másnap? Szintén fellépett az együttes Bocholtban, a piactéren, a késő gótikus György templom előtt. A tér akusztikája kiválóan bizonyult, a siker pedig mérhetetlennek. Csak azt nem tudom, hogy a kiváló muzsika növelte-e, avagy csökkentette-e a piaci árusok forgalmát? Mert az tény, hogy rengetegen önzöltek e térre. Voltak, akik bevásárlókosarakkal, voltak, akik üres kézzel. De üres kezüket egymásba fonták, s a zene ütemére ringottak. Ahogyan ott szokás. Néhányan táncra is perdültek. Úgy, ahogyan a zene „parancsolta”. A zene, amely képes átlépni a határokat. Mert az azzal csöppet sem törődik.

(folytatjuk)

V. Horváth Mária
Fotó: Borsos István

Diákként 1956-ról, mérnökként napjainkról

„...ebben az országban végre magyarként kell élni”

folytatás az 1. oldalról

vétett, azt meg akarta dönteni, akasztott...

Húszan voltunk egy szobában, ami háromnak is szűk volt. Gyógyítottuk egymást.

— Valami magyarázat csak elhangzott?

— Hogyne! Az volt a bűnünk, hogy egyetemisták voltunk, s azért tettük azt, amit elismertettek velünk. Én külön „kezelésben” részesültem. Megtálták a naplóm. Abban minden le volt írva. Az is: a pártházat — hogy ne bántás — mi őrizték. Azért a naplóért olyan pofonokat kaptam, hogy beestem a szekrénybe. Benne volt az is, az a nyilatkozat, amit a Kádár olvasott fel november 4-én. A 8. pontja így szólt: „kivonjuk a szovjet hadsereget”. Pedig, akkor ő már régés-régen Debrecenben volt, mert megszökött. Ha ő ezt nem mondja, ebben az országban soha nem tud megtalálni. Nagyon szépek voltak a Kádár-ígéretetek... És miért lett ez a kormány forradalmi? Mert ő elhitte, hogy a másik nem az? Az a rendszer soha nem mondta, hogy abszolút forradalmár, csak azt: szabadságot akar, érti, szabadságot, 1848-at!

Ott verték mellettem a tanáromat. Nagy tudású ember volt, s ő is ártatlan. Soha többé nem tanított! Mára már megnyugodott.

Aztán volt, akit elvittek Miskolcra, volt akit kiengedtek. Harminc nap után engem is. Tudták, Sopronba megyünk tanulni.

— Sopronban már béke volt?

— Arról gondoskodtak, hogy mi ott is „megbékéljünk”. Bambit itunk a főutcán, olyan teraszfélnél, egy cukrászda előtt. Lerántott a székről egy rendőr, és „lekezelte” egy kicsit. Nagyon megvert... Ő, csak a WC-ben.

— Ezt „díszes fogadtatásnak” hívják. A zaklatás folytatódott?

— Csak egyszer, amikor eltévedtünk Ausztriába... Tényleg eltévedtünk, pedig akkor még volt szögesdrót, meg minden! Nem láttuk...

— Mi történt?

— Hm! Nem hitték el, hogy eltévedtünk!

— Volt Sopronban egy híres évfolyamtárs.

— Ja! Igen. A Lévárdi István, aki akkor nehézipari miniszter volt. Meg diák is, addig ott volt Sopronban. Természetesen mindent tudott... 1958-ig volt miniszter.

— Sopron után, diplomával a kézben, hová került?

— Kiskunfélegyházára. Nem panaszkodhatom. Nem kértek számon. Egy évig voltam üzemmérnök, majd létrehozták a műszaki fejlesztést. Odatettek. Első voltam, aki csinálta. Aztán a szerkesztésre ke-

rültem, ott nyolc évig voltam. Az akkori gyárigazgató a város legnagyobb kommunisztája volt, káder ember. S miután én őt tanítottam a technikumban, abszolút módon támogatott.

— Hogyan?

— Kifelejtették a káderlapomról, hogy én 56-ban léteztem. Szó szerint! Leérettségiztem, és voltam... Megköszöntem! Azt a párttitkárt is tanítottam, aki 56-ban az asztal tetejéről szónokolt... Az apját sajnáltam. Ő valóban kommunista ember volt. Kohut Béla. Ma is van Kohut utca.

Szóval tanítottam a fiát, kapott is bizonyítványt, nem mondom többet erről.

Kilenc évig a MEO főosztályvezetőjeként, majd újra a szerkesztőségben dolgoztam, mint osztályvezető.

— Be akarták-e léptetni az MSZMP-be?

— Természetesen, s amikor szóltak, mondtam, persze, hogy belepek. Megcsinálták a papírokat, csak én ráírtam, hogy akkor Miskolcon voltam. Azóta sem tartották meg azt a taggyűlést, ahol a felvételemről kellett volna dönteni. 1964 óta elnapolták. Biztosan azért, egy főmérnöki kiválasztáskor, ők a másik jelöltet támogatták.

— A gyár, ahol dolgozik, hosszú évekig szállított a Szovjetunióknak, elsősorban az atomerőművekhez különféle berendezéseket. Ön abban a helyzetbe került beosztásánál

fogva, hogy a nekik szállított eszközöknek nemcsak a minőségéért, azok szereléséért is felélt. Milyen érzéssel tette mindezt?

— Akkor nem hallgathattam érzésekre. Nem gondolhattam arra, hogy a megszállóinknak segítsek. De bizonyosan nehez velük együtt dolgozni. Egy-egy kiszállítást megelőzően annyit jártam a szovjet nagykövetségre, az utcaszopró nem söpört arrafelé annyit. Kértekké magukat. Mindent kritizáltak. Akkor még nem ezrével álltak a záhonyi átrakónál a vagonok. Alig volt, mégis visszatartották őket. És ahogyan náluk mennek a dolgok?! Ufa mellett egy ún. plasztifikátor üzemet építettek. Nekünk kellett a fő szereléseket is elvégezni. Ők nem tudták. Teljesen izolált volt az üzem, mindentől és mindenkitől. Minket is elizoltáltak. Olyan busszal szállítottak reggel és este, aminek ablaka sem volt. A szálláshelyünket nem hagyhattuk el, csak egy bizonyos körzetben. Később tudtam meg: rakétákhoz üzemanyagot kezdtek ott is gyártani...

Sokat voltam náluk dolgozni, turistaként soha. Mindig éreztem, bomlani fog az a nagy ország. S lám, mára látszik, az összeférelt birodalom szélei foszladozni kezdtek.

— Ön haragszik a kommunistákra?

— Nem rájuk. Nagy Imre is az volt. Azokra a ma is prominens személyekre, akik kommunista álarc mögé bújva cinikusan, hatalmukkal visszaélve el akarják hitetni igéjük igazát, miközben megaláztatást várnak el, nyomorba kergetnek, s a demokráciát éppen csak csöppögtetik egy olyan népnek, aki soha nem tette el a szolgádat. Azokra, akik eladták az országot, kiárusították, s a dollármilliárdokkal be akarták kötni saját nemzetük szemét, s amit ma úgy akarnak visszaszerezni, hogy olyan zsebbe nyúlnak mélyre, ami régóta lukas már. Azokra, akik ma is szép kertjeinkből berkeket csinálhatnak, vadászhatnak, s élvezhetik „összelopott” nyugdíjunkt. Azokra, akik ma is dilettánsként dirigálhatnak az igazgatói székekből, akiknek szava még mindig parancs lehet... És azokra is, akik még mindig meghunyászkodnak.

— Tegyük fel, holnapról önnök adnák a gyárat. Mit lenne első lépésként?

— Nem ijednék meg! Az értékeket tenném a valóságos helyükre, mert ki tudja ma Magyarországon, hogy például a munkája mennyit ér? Ön tudja?

— En sem! Ki meri azt biztosan állítani, hogy egy csódarab annyiba kerül, amennyibe? Minden érték elszakadt a valószínűságtól. Manipulált, irányított, hamis. Abból nem lehet várat építeni. Mindenki úgy várja a

tőkést a tőkével együtt, aki mellel nem is oly rég rohadt kizsákmányoló volt, mint a messiás. Hát, kérdezem én, boldog az az ember? Annak nemcsak pénze, esze is van. Amíg itt csak beszélünk, mert óhajtuk a változást, de nem cselekszünk, nem adunk végre teret a szellemiségnek, a vállalkozóknak, amíg nem vagyunk őszinték egymáshoz, addig is csak tovább süllyedünk, egyre lejjebb.

Hogy ne mondjak mást: honanyáink és honatyáink — kiknek ugyebár kezükben van a sorsunk — egy-két évtized alatt kiástak egy gödröt, s ahelyett, hogy létrát keresnének, még mindig ásóért kiáltanak.

— Megkeseredett, csalódott, de a dolgát tevő, és holnap is tenni tudó embert ismerem meg. Ugye, a Búza téri történelem sebei — álinaivan kérdelem — nagyon mélyek, s mi lett volna, ha...?

— Az akkori történelem mára történelemmé, igazságot feltáróvá alakultak. A sebek behagadtak, a foltok örökké látszani fognak. S mi lett volna, ha...? Ha akkor győzhetett volna a forradalom, ma Ausztria szintű mezlegességgel, Dánia szintű mezlegességgel, a valódi értékeken alapuló, fejlett iparral élhetnénk, élvezhetnénk a mindezekkel járó életszínvonalat.

• Csak ennyi!

Petőfi László

Újra színesben sugárzott a Videoton

A meglehetősen szürke magyar labdarúgó-bajnokság palletáján igazi színfoltot a Videoton jelentette az idén. A fehérváriak nemcsak helyezésben, a táblázaton léptek lényegesen előbbre, hanem szakmailag, a játékban is. Játékukon tetten érhető volt az a határozott elképzelés, hogy „Vidi” a szó igazi értelmében támadófutballt játsszon. Ilyen felfogásban lépett pályára a jobb hátvédőtől a balszélsőig mindenki. Így a Videoton idegenben sem játszott alapvetően mást, mint odahaza. Nem a biztonságot tekintették a fő szempontnak, nem a kontrákra leselkedtek, hanem a labda minél többszöri meg-, illetve visszaszerzésére és a folyamatos, gyors néhány húzós támadásvezetésre törekedtek.

Ezen játékfelfogás megvalósításában az egyik legfelkészültebb fiatal trénernek számító Kaszás Gábor jó alanyokra lett. Mind a vezetésben, mind pedig a játékosokban. A Videoton fiataljait már jól ismerte abból az időből, amikor az utánpótlásban edzősködött. Tudta, érezte, hogy ezek a fiatalok si-

kerekre éhesek, vágynak a fejlődésre, előrelépésre. Csucsászkék képesek voltak fölporogni arra a hullámhosszra, amit a „kis Kaszás” elképzelt. A vezetés pedig nyugodt hátszágot teremtett. Nem a más tartották fontosnak, így azt a célt tűzték ki a csapat elé, hogy a mezőny első felében végezzen. Amit — a fehérváriak nagy-nagy öröme — már az őszi idényben túlteljesítettek, így módosították a tervet az 1-5 helyek egyikének megszerzésére. A negyedik hely elégedettségre, megszolgált magas prémiumok kifizetésére jogosít fel, hiszen a Videoton tavaly még a kiesés elkerülése ellen küzdött. De a szurkolók közül — evés közben jön meg az étvágy alapon — nem kevesen, mégsem tudnak igazán örülni. A véghajtásra ugyanis csapatuk bajnokesélyessé lépett elő, megcsapta őket egy újabb nagy ünneplés lehetőségének szele.

A véghajtásra azonban már nem színes, inkább fekete-fehér adásban láthattuk a Videoton. Olyankor nem sikerült odahaza begyűjteni a három pontot, amikor megerősíthették volna a listavezető pozícióju-

kat, vagy éppen átvehették volna a vezetést (Békéscsaba, Rába ETO, Ferencváros). Ott voltak lehetőségként még a tizenegyes rúgások, de ezt nem a Videotonnak találták ki: a négyből háromszor vesztek. Egyébként ha a régi és a legújabb pontozási szisztéma alapján, a fenti pontvesztések ellenére is, bajnok lett volna a Videoton. Azért, mert nyílt-sisakos, kockázatvállalásos támadójátéku révén ők aratták a legtöbb hárompontos győzelmet.

Hogy miért nem sikerült arra a bizonyos „i”-re feltenni a pontot, miért nem lett legalább dobogós a fehérvári gárda?... A vezető edző a szaklapnak adott nyilatkozatában Jován és László sérülés miatti kimaradásában jelöli meg a fő okot. Kétségtelen, Jován hiánya nagyon érezhető volt, a középsatár posztját senkinek sem sikerült betölteni: Petres, Jónás és a többiek szélről belőtt, beadott labdáira sokszor megkésve rajtolnak a második hullámból érkezők, így sokszor helyzet sem lett az akciókból. Igaz tavaszal, az MTK-tól kölcsönvett Jován is többször az öltözőben

felejtette góllövő cipőjét, de mégis vele volt teljes, az ellenfelet sokszor megoldhatatlan helyzet elé állító csatártrió: Jónás, Jován, Petres (ez utóbbi a bajnokság gólkirálya lett). Valóban hiányzott a védelemből László, elől Jován, de ettől függetlenül úgy érezzük, hogy a bajnokság végére ez a fiatal csapat idegileg elfáradt. Ennek jelei fellelhetők voltak a játékmeister Csucsászkék számító idősebb focista Emmer játékán is.

Magyar viszonylatban jó focit játszó, támadó szellemű a Videoton. Jó utánpótlásuk révén két évvel ezelőtt bátran megoldották a generációváltást. Az 1985-ös UEFA-Kupa döntős csapatból már csak néhányan vannak meg hírmondónak. Ösztöl újra kilép nemzetközi porondra a Videoton, így a vállakon kettős teher lesz. Az UEFA-hagyomány kötelez, illik legalább két fordulón túljutni, ugyanakkor a Sóstón szeretnének — hosszú NB I-es történetükben először — bajnokcsapatot köszönteni.

S akkor még a „Vidi”-játékosok válogatottbeli kötelezettségéről nem is szóltunk.

—bégyé—

Becsapták Baranya megyét?

A hatszoros NB III-as labdarúgó bajnokság lebonyolítását az MLSZ az érintett megyékre bízta, ez azonban néha ádáz vitákhoz vezet. Most a baranyai és a somogyi vezetők közötti „összeesés” kavart vihart, de ebben, mint kiderült, a szövetség korábbi elnöksége sem volt vétlen.

A Dráva-csoport küzdelmeit korábban évtizedekig Baranya megye szövetsége irányította, mígnem 1982-ben minden ellenkezés nélkül lemondtak erről a somogyiak javára. Ezután évekig tartó szíves harcok folytattak a rendezési jog visszaszerzéséért. Tavaly a csoportban érintett három megye közül Somogy és Baranya természetesen magára szavazott a kérdésben, így a döntés a tolnaiak kezében volt, akik Baranya mellé álltak. Novemberben meg is született az MLSZ elnökségének határozata:

Török Péter főtitkár hivatalos levélben értesítette a baranyaiakat, amelyben megbízta őket a Dráva-csoport irányításával.

Az igazi fordulat ezután következett. A leköszönő MLSZ utolsó elnökségi ülésén, 1989 májusában megváltoztatta korábbi döntését, s a somogyi vezetők javaslatára újra elvette a rendezési jogát Baranya megyétől. Ezt az addigi megfelelő munkával, valamint a csoportbeli csapatok egybehangzó véleményével indokolták.

Az MLSZ legközelebb a jövő hónapban ül össze — a végleges időpontot még nem határozták meg —, amikor újra megvitatják a Dráva-csoport ügyét. Ha nem hoznak újabb döntést, akkor — egyelőre legálabbis — minden marad a régiben, hiszen augusztus közepén indul a bajnokság.

Rákóczi kesergő

Lakat a pályán?

Amint az a sportszerető szurkolók előtt közismert, a kaposvári Rákóczi FC NB-II-es labdarúgó csapata a tavaszi idényt a remény élesztgetésével kezdte. Megkapaszkodási kísérletsorozatát azonban a hátrában mutatott antifutball játékkal szinte teljesen feledtette.

Miután a kassa teljesen kiürülően van, kétségessé vált a sportklub helyzete.

A Kaposvári Városi Tanács VB. testülete úgy döntött, hogy

a június 21-i tanácsülésen meghallgatja a Rákóczi társadalmi elnökét, hogy számot adhasson az elmúlt időszak munkájáról mind szakmai, mind az irányítói területen. Egyúttal kíváncsian várja a tanácsülés a beszámolót a pénzügyi helyzetéről is.

Ezek után derül ki az, hogy újabb pénzügyi kerület-e a kasszába, avagy lakat a pályára.

Milan Kundera:

BÚCSÚKERINGŐ

A szomorúság, amely olykor gyakran áradt belőle, mindenkit lefégyverzett. Az igazgató majd kezét-lábát törte, hogy kedves legyen hozzá. Most is készségesen beleegyezett, amikor Kamila egy szabadnapot kért tőle. A nő megígérte, hogy pénteken délután bejön és bent marad estig, hogy elvégezze az elmaradt munkát.

2.

Tíz óra volt, és Olga — mint minden nap — átvette Ruzenától a fehér lepedőt meg a kulcsot. Aztán bement a kabinba, levette a ruháját, felakasztotta a fogasra, a lepedőt antik tóga módjára magára tekerte, bezárta a kabin, a kulcsot visszaadta Ruzenának, és ment a másik csarnokba, ahol a medence volt. A lepedőt a korlát-ra hajította, és a fémlétrán lemászott a vízbe, ahol már sok nő áztatta magát. A medence nem volt nagy, de Olga meg volt győződve arról, hogy az úszás elengedhetetlenül szükséges az egészséghez, és próbált néhányat tempózni. Ezzel hullámokat kavart maga körül, és a víz az egyik javában beszélő hölgy szájába fürccsent.

— Meg van örülve? — rivallt rá Olgára ingerülten —. Ez nem úszómedence!

A nő, mint öregebbek, hatalmasabbak voltak nála, több zsiradék és bőr volt rajtuk. Megalázottan leült hát közéjük, magába roskadt, és összevont szemöldökkel meredt maga elé.

Egyszerre csak azt vette észre, hogy a terem külsőben egy alacsony nővést fiatalember álldogál, farmernadrágban és szakadt pulóverben.

— Mit keres ott a férfi? — kiáltott fel. Minden nő odafordult, ahová Olga mutatott, majd nevetni és kuncogni kezdtek.

De ekkor már bejött a terembe Ruzena is, és hamarosan közhírré tette:

— Filmesek jöttek. Mindenkit lefilmeznek, bekerülünk a híradóba!

A nők a medencében megint felnevettek.

— Hát ez micsoda ötlet! — tiltakozott Olga.

— A fürdőigazgatóság megengedte — mondta Ruzena.

— Mi közöm a fürdőigazgatósághoz! Engem senki sem kérdezt meg! — kiabálta Olga.

A szakaszt pulóveres fiú (nyakában fényerőmérővel) oldaléppent a medencéhez és mosolyogva nézte Olgát. A lány ezt a mosolyt arcátlanok találta.

— Kiszasszony, emberek ezrei fognak megveszni, ha meglátják a mozivásznony!

A nők újabb nevetéshullámmal válaszoltak, Olga tenyerével eltakarta a mellét (ez nem volt nehéz, mint tudjuk, két szilvára hasonlítottak), és bebújt a többiek mögé.

Két újabb farmeres férfi lépett a medencéhez, és a magasabbik azt mondta:

— Kérjük hölgyeim, viselkedjenek egészen természetesen, mintha itt sem lennének.

Olga kinyújtotta kezét a korlát felé, ahol a lepedője lógott. Gyorsan maga köré csavarta, majd kikapaszkodott a csarnok csempézett padlójára. A lepedőből csöpögött a víz.

— hé, hova a fenébe megy! — kiabált utána a szakadt pulóveres fiú.

— Az előírás szerint még negyed órát kell a medencében maradnia! — kiabálta utána Ruzena.

— A kis szégyenlős — vihogott a háta mögött a medence.

— Attól fél, hogy valaki le talál harapni valamit a szépségéből! — mondta Ruzena.

— Hercegnő! — rikácsolt egy hang a medencében.

— Aki nem akarja, hogy lefilmezzük, az természetesen elmehet — mondta szenttelenül a farmeres magas férfi.

— Mi semmit se szégyellünk! Mindnyájan habléányok vagyunk! — mondta harsányan egy kövér nő, és a medence vize himbálózott a kacagásoktól.

— De annak a nőnek nincs joga elmenni! még egy negyed órát itt kell maradnia! — kiáltotta Ruzena, de Olga ügyet sem vetett rá, és nagy léptekkel sietett az öltöző felé.

3.

Senki sem vetheti Ruzena szemére, hogy rossz kedve volt. De az vajon miért ingerelte fel annyira, hogy Olga nem engedte lefilmezteni magát? Miért azonosult annyira a kövér asszonyok tömegével, akik kuncogva és visítozva fogadták a férfiakat?

És a kövér asszonyok? Csak nem azért, mert azt képelték, bájaik elbűvölik majd a fiatalembereket, és azok beléjük bolondulnak?

Egyáltalán nem. Hivalkodó meztelenségük éppen abból eredt, hogy tudták: semmiféle csáberóval nem rendelkeznek. Tele voltak a női szépség és fiatalság iránti ellenszenvvel, és szexuálisan használhatatlan testükkel a női meztelenség kigúnyolásaként és ócsárlásaként kívánták pellengérré állítani. Az volt a céljuk, hogy végsősoron egyik test akár a másik, és a rútság azzal áll bosszút a szépségen, hogy azt sziszegi a férfiak fülebe: Nézd csak, ilyen valójában a női test, mely annyira elbűvöl! Nézd csak, ez a visszataszító, megerezkedett emlő voltaképp ugyanaz, mint az a formás mell, amelyért bolond módon rajongsz!

A kövér matrónák vidám szégyentelensége a medencében hullágalázó győzelmi tánc volt, amelyet az ifjúság mulandósága fölött jártak, és annál vidámabban, hogy a medencében áldozatként jelen volt egy fiatal lány is. Amikor Olga eltakarta magát a lepedővel, e tettét gonosz rítusuk ellen elkövetett szabotázsnek tekintették, és felbőszültek.

De Ruzena nem volt öreg, sem kövér, sőt, Olgánál határozottan szebb volt. Ő miért nem az ő oldalára állt?

Ha elszánta volna magát az abortuszra, és hitte volna, hogy Klí-mával boldog szerelem várja, egészen másképp érezt volna. A férfi szerelme kiemeli a nőt a tömegből, és Ruzena boldogan érezné saját megismételhetetlen, egyszeri voltát. A kövér nőknél ellenségét és Olgában a hűgát látta. Csak jót kívánna neki, ahogy a szépség mindig is szeretettel mosolyog a szépségre, a boldogság a boldogságra, a szerelem a szerelemre.

De az elmúlt éjjel Ruzena nagyon rosszul aludt, és úgy döntött, hogy nem hihet Klíma szerelmi vallomásának, s így mindaz, ami egy pillanatra azzal kecsegtette, hogy kiemelkedik, most pusztá önáltatásnak tűnt előtte. Nem maradt egyebe, csak az oszító sejtetske a hasában, amely a társadalom és a hagyomány védelmét élvezte. Nem maradt egyebe, csak a női sors dicső általánossága, s ez azt remélte, hogy ebben az egyetemes általánosságban védelmet talál.

S azok a nők a medencében, azok éppen ennek az örök női sorsnak a megtestesülései voltak: az örökös szülés, szoptatás, elvirágzás és hervadás, azt a nőiséget, mely csak vihog azon a tünékeny pillanaton, amikor a nő elhiszi, hogy szeretik, elhiszi, hogy megismételhetetlen személyiség.

A nő, aki hisz saját pótolhatatlanságában, és azok a nők, akik az egyetemes nőiség lepleibe burkolóznak, sohasem köthetnek békét egymással. Az álmatlan éjszaka után Ruzena (ó, szegény trombitás!) szilárdan ennek a kortalan, egyetemes nőiségnek az oldalára állt.

4.

Jakub tartotta a volánt, a mellette lévő ülésen pedig Bobes ült, és időről időre megpróbálta megnyalni az arcát. A város utolsó alacsony házai után néhány sokemeletes toronyház bökött az égből. Egy évvel ezelőtt még nem voltak itt, és Jakub ocsmányok találta őket. Úgy meredtek elő a zöld tájból, mint a seprényél a virágágyásból. Jakub megveregette a kutya fejét. Az állat békésen bámulta a tájat, és Jakub arra gondolt, hogy az Isten kegyes volt a kutyákhoz, amikor nem helyezte beléjük szépséget.

A kutya megint képen nyalta Jakubot (talán megérezte, hogy az éppen rá gondolt), és Jakub közben azon merengett, hogy az ő háza nem válik jobbá, sem rosszabbá, csak egyre képtelenebbé: valamikor megélt itt az emberek üldözését, tegnap meg a kutyakénak volt a szemtanúja: mintha ugyanaz az előadást látta volna más szereposztásban. Nyomozók és fenyegők helyett nyugdíjasok léptek föl benne, és a politikai foglyok szerepét egy bulldog, egy tacska, és egy meghatározhatatlan fajta korbáccs játszották.

Eszébe jutott, milyen állapotban találták egyszer a szomszédok fővárosi lakásuk előtt a kanyarút: kivágták a nyelvért, lábait összekötötték, két szemébe szöveget vertek. Az utca gyerekei ezáltal felnőttek játékait játszották. Jakub megint megsimogatta Bobest, és a vendéglő előtt leállította az autót. Mikor kiszállt, azt hitte, hogy Bobes boldogan vágat majd otthonának ajtajához, ám ehelyett a kutya Jakubra kezdet ugrálni, és játszani akart vele. De ekkor a házból valaki hangosan szólólgatni kezdte, és a kutya odarohant a ház kapujában álló nőhöz.

Az Alajos germán-német eredetű név, jelentése: egészen bölcs.

Védőszentje Gonzaga Szent Alajos, a mantuai örögök elsőszülött fia, a tisztaság hőse. Pestises betegek ápolása közben kapott fertőzés következtében halt meg 24 éves korában, 1591-ben.

A hazánkban inkább a múltban kedvelt nevet viselő többek között Garay Alajos költő, Garay János öcsé. A ma élő Alajosok közül talán leghíresebb Alois Mock, osztrák alkancellár.

A Nap két: 3.47 óraker nyugszik: 19.45 óraker

A Hold két: 21.48 óraker nyugszik: 5.29 óraker

Helyesbítés

Lapunk 1989. VI. 15. számában megjelent írásunk felcíme — Grósz a szószban Szentendrén — nem az írás szerzőjéről, dr. Xantus Judit vb-titkártól származik. A cikk szerzője csak az írás tényeszerző adatait vállalta a felelősséget, és nem adott lapunknak előzetes engedélyt sem a cikk közlésére, sem a felcím hangulatkelő használatára. A szerző szíves elnézését kérjük.

A Dátum szerkesztői

Ritmus

Öt évvel ezelőtt a sajtóban nagy szenzációt keltett a 13 éves Mandy Smith, akit Bill Wyman (52 Rolling Stones) szabított el. Ezért el kellett hagynia Angliát, Mandy viszont a botrányok ellenére (vagy épp ezért) popsztár lett. A legújabb hír viszont meglepő: a furcsa pár törvényesen is „megbályegzi” egymást.

Európában szeptemberben folytatódik a Madonna-turné. Többek között négy NSZK-beli koncerttel. Az előzetes információk szerint a turnéstábhó magánsofórt, háromszagos szakácsot és egy ágytisztelő „szakembert” is szerződtettek.

A két legendás alak, Paul McCartney és Sting együtt örül, mivel mindkettőt megkapták az idei Ivor Novello-díjat. Paul az elmúlt 15 évben 20 sikert mondhatott magának, ezért kapta a különdíjat. Sting pedig a They dance alone (legjobb szöveg, legjobb zene) című daláért szerepelt a díj-listán. George Michael sem kesereg, mivel egyszerre két fent említett díjjal jutalmazták. Egyiket a Faith című albumért, másikat pedig az év legjobb dalszerzőjeként kapta.

Hanyatlófélben van az eddigi Bros-láz. Természetesen, mióta Brother Beyond-ek betörték a popvilág életébe. A konkurenciát különösen a 24 éves énekes, Nathan Moore jelenti, aki tiszta hangjával, vad-szexis színpadi show-jával ejti rabul a lányokat. A londoni Hammersmith Odeonban az első koncertjükön 3000 rajongó tombolhatott 90 percig.

David Lee Roth, az alpinizmus szerelmese, legutóbbi nepáli „hegyi sétáján” felbuzdulva engedélyt kért a hatóságoktól a Mont Everest megmászására. A mutatványra 1990-ben kerülhet sor. Addig azonban új dalain dolgozik David Steve Vai gitárossal.

Miközben Jon Bon Jovi teltházás koncertjein rajongók ezrei tomboltak, barátja, Dorothea, levelek és telefonok ucatájával ostromolta. A barátja féltékenysége miatt szakítással és anyagi kártérítés követelésével fenyegető-

zik, miközben Bon Jovi — állítólag — rá sem néz a nőkre.

Az NSZK-ban hatalmas felháborodást keltett, hogy a Rudi Sedlmayr Halle koncertjén nem Rick Astley, hanem csak a hasonmás lépett a rajongók elé. Az „Al-Astley” riportereket, fotósokat megtevesztően viselkedett, ám a dedikálásnál mindenre fény derült: Astley név helyett Rick Asthma állt a képeken.

Június-júliusi koncertajánlat:

Ossian turné:

Június:

15: Békéscsaba
16: Makó
23: Balatonfüred
25: Szolnok
29: Debrecen

Július:

1: Petőfi Csanakok

2: Baja

Exotic:

Június:

24: Balassagyarmat

25: Ipolyszállás

Neoton:

Július:

1: Balatonlelle

2: Siófok

3: Székesfehérvár

7: Tata

7: Balatonföldvár

8: Keszthely

9: Balatonfüred

12: Pépa

21: Siófok

22: Balatonlelle

24: Balatonfüred

25: Balatonföldvár

Bikini:

Július:

14: Balatonlelle

15: Siófok

17: Balatonföldvár

Edda Művek:

Július:

21: Balatonfüred

22: Balatonföldvár

24: Siófok

27: Balatonlelle

28: Balatonszécheny

30: Siófok

31: Balatonfüred

Heavy Metal lista:

1. Gray Moore: After The War

2. Victory: Culture Killed the Native

3. Zed Yago: Pilgrimage

4. Tesla: The Great Radio Controversy

5. U.D.O. Mean Machine

Angol lista:

1. Madonna: Like a Prayer

2. Paula Abdul: Straight up

3. Donna Summer: This Time I Know

4. Bangles: Eternal Flame

5. Gun 'n' Roses: Paradise City

Kerényi K.

Pécs, uránvárosi 47 m²-es tanácsi lakás igényjogosultnak átadó. Készpénz jellegre a pécsi Sallai úti hirdetőbe.

Egy, 1,5 szobás gázfűtéses és egy 2 szobás összkomfortos tanácsi lakást

cserélnék Marcaliban lévő családi házra sürgősen.

Más megoldás is érdekel. Érdeklődni: Pécs, Bánki Donát u. 5. III. emelet 26. Ladiné, vagy 72/20—539-es telefonon.

Gyűlik már Baranya aranya

Aratásra érett az őszi árpa az ország legdélibb szántóföldjein, a baranyai határban, ahol már meg is kezdődött a 9200 hektáros takarmánygabona betakarítása. Az első kombajnceptések eredményei biztatók: hektáronként öt tonna körüli termésre számítanak a gazdászok.

Nem gond nélkül indult meg az aratás. Sok helyütt megforgatta, megdöntötte a szél a vetéseket. A bőséges csapadék nyomán megjelentek a sarjajtások, ami által nehezebbé válik a kombajnok munkája. Magas a szemek nedves tartalom, emiatt az aratással egyidejűleg be kellett indítani a szárítógépeket. A learatott táblákon nyomban hozzálátta a szalma

összegyűjtéséhez és a tarló megforgatásához, mivel másodnövény kerül a földre.

A búza aratása előreláthatóan Péter-Pál napján kezdődik meg Baranyában. A kalászosok mellett nagy területen vár betakarításra borsó és repce is. Az összes aratni való meghaladja a 73 ezer hektárt. Erre a munkára félezer kombajn áll készenlétben, ilyen gépkapacitással 12—13 munkanap alatt betakaríthatják a termést. Alkalmasságuk most is jelentkezik. Kiváltképpen a konvertibilis valutáért beszerezhető alkalmasságú szállítási akadozik, amin a gazdászok úgy igyekeznek segíteni, hogy eladják vagy kölcsönadják egymásnak a hiányzó darabokat.

— A Mecseki Szénbányák, a Mecseki Ércbányászati Vállalat és a Bányászati Akadémia Vállalat jövőjét érintő kérdésekről tanácskoznak a Baranya megyei Tanács vezetői Horváth Ferenc ipari miniszterrel, dr. Kemenes Ernővel az Országos Tervhivatal elnökével és dr. Halmos Csaba államtitkárral, az Állami Bér- és Munkügyi Hivatal elnökével június 23-án, pénteken 10.00 órakor Pécsen, a Megyei Tanács épületében.

— Dr. Gellai Imre kereskedelmi miniszterhelyettes, az Országos Idegenforgalmi Hivatal elnöke dr. Bognár Zoltán megyei tanácselnök-helyettes vendégeként június 23-án, pénteken Baranya megye idegenforgalmi központjait látogatja meg.

— A Pécs-Baranyai Értelmiségi Klubban június 22-én 20.00 órai kezdettel a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája mutatkozik be. A fórum házigazdája dr. Nagy Endre egyetemi docens.

— Sárkányépítő-tábor nyílik június 26-án Kaposvárott a Kilián György Városi Művelődési Központ szervezésében. A július 1-ig tartó táborozáson háromszori étkezést biztosítanak a gyerekeknek.

— Háromnapos (június 23—25-ig) KPVD Sz országos Természetbarát Találkozót szervez Kaposvárott a Latince Sándor Művelődési Központ. A találkozó színhelye ez alkalommal Eger.

Öngól

1989. június 17-e a hangzáskultúra napja a MAGYAR RÁDIÓBAN. A korszerű URH — sávós rádiózásért alcímelt viselő műsor reggel hattól éjjel fél-tizenkettőig tart. A hangkultúra barátai, a HI-FI rajongók, a zene szerelmesei nem akármilyen élményben részesülnek. Különlleges hatású CD felvételek, kvadrafon hangjáték, műszaki és zenei vetélkedők váltják egymást. Fény derül a műsor-készítés titkaira és a továbbítás nehézségeire. Megszólalnak digitális magnók és analóg hanglemezek.

Ihaj, bunda — tyuhaj, bunda

Megelevenült, sőt megtalodott könyvkiadásunk rohamtempóban tömökdi be azokat a látványos hézagokat, fekete lyukakat, amelyek eddig a cenzúra és a talpnyalás jóvoltából társadalmunk zömének történelmi és politikai ismeretein éktelenkedtek. Ez olyannyira üdvös fejlemény, hogy azon sem akadunk fenn, ha a hézagok tömökódése közben olykor a zsebek tömökódésére is szakítanak maguknak egy-két percet a szorgos szerzők és kompilátorok.

Az 1956-os forradalmi napok sajtóját már két hazai kiadvány is az olvasók elé tárta a közelmúlt hetekben, de még maradtak lehetőségek ennek kapcsán is. Melyekkel legott élt is egy illusztris szerző, akit ezúttal inkább szerkesztőnek kell nevezni. Az új kiadvány a forradalom napjairól ad áttekintést egyenként, az akkori lapok híres cikkanyagát idézve.

Szó esik a hangtér művészetéről és arról, milyen lesz a hangzás 2000-ben.

18 óra 27 perckor felcsendül Johann Sebastian Bach Goldberg — variációja csengőn, csodálatos minőségben. 18 óra 30 perckor pedig elhallgat. Csak úgy, egyszerűen. Mintha elvágták volna. Majd megszólal a jól ismert szignál és a bemondó. „Itt a MAGYAR RÁDIÓ Pécsi Közeti Stúdiója. Megkezdjük adásunkat.”

Míndez június 17-én a Hangzáskultúra Napján. A Korszerű URH — Sávós Rádiózásért.

Szűcs Imre

Amaz illusztris szerző pediglen, aki ezt az újabb hézagpótlást vállalta, néhány évvel korábban már elvégzett egy másik hézagpótló munkát. Megírta Kádár János életrajzát, elibékk állítva — persze szigorúan „történelmi háttérrel” — azt a korszakalkotó államférfiút, akit a könyvben kirajzoló ember akeletre látván megérthet, netán a szívébe is fogadhat az olvasó.

Szerzőnk — amint kitalálhattuk — Gyurkó László névre hallgat. Azaz hogy Gyurkónak ugyan Gyurkó, de nem hallgat — beszél. Ezúttal nem Kádáról, hanem a forradalomról. No hiszen, nincs ebben rendkívüli: csak visszatért „régi szerelméhez”...

Hogy is mondja a nóta? „Kifordítom, befordítom, mégis bunda a bunda...”

Kossuth Rádió

8.20: Eco-mix. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00—11.00: Napközben. 11.00: Társalgó. 12.45: Törvénykönyv. 13.00: Vonós kamaramuzsika. 14.10: A magyar nyelv századai. Zrínyi nyelvi művészete. 14.25: Operaslagerek. 15.00: Zengjen a muzsika. 15.30: Schumann-művek zongorára, négy kézre. 15.47: Beszélni nehéz. 16.00: Tizenhat óra. 16.10: Szívesen hallgatunk. A kis beszélgetés. 16.54: Propaganda műsor. 17.00: Olvastam valahol... 17.25: Ipargazdák. 17.30: Beszélgetünk zenéről. 17.51: Filmzene. 18.00: Radnóti Miklós: Napló. Szabó B. István könyvszemléje. 19.15: Arna Frank nyomában. 20.05: Citeraszó. 20.20: A külpolitikai rovat műsora. 20.50: Operabérlés. Beethoven: Fidelio. 21.50: Gong. 22.00: Hírvilág. 22.30: Széll György vezényli a Clevelandi Szimfonikus Zenekart. 23.33: Esti fűvösmuzsika.

Petőfi Rádió

8.05: Kölyökkádió. 8.42: Aranymadar. Pílinzky János verses meséje. 9.05: Idősebbek hullámhossza. 9.50—11.00: Rivaldafényben. 11.05: Világújság. 11.10: Térkép és útválas. 11.30: Balatonrádió. 12.10: Keresztcs Mihály nótaiból. 12.30: Postabontás. Kozma András népzenei összeállítása. 13.05: Robin Hood. 14.00: Szókratész antikvárיום. 15.05: Pihenőidő. 17.05—21.00: Nyáriidő. Benne: 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Garázs. 19.35: Albumajánlat. 20.30: Esti kitekintés. 21.05: Húsz év múlva. Alexandre Dumas Három testőr című regényének folytatása. 21.26: Régi nóta, híres nóta. 22.26: Könnyűzene Ausztráliából. 23.15: A dzsessz története. 23.55-0.14: Virágénekek.

Bartók Rádió

9.08: Tokos Zoltán gitárhangversenye a Zeneakadémia kistermében. 10.12: Kodály kórusok. 10.30: Pillanatkép. 10.35: A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara játszik.

Rádió, televízió

11.25: Domenico Scarlatti: Théthisz Szküroszon. Háromfelvonásos opera. 13.05: A heavy metal kedvelőinek. 13.45: Magyar zeneszerzők. 14.31: Zeine Tükör. 15.06: Rádiószínház. Hűsvét, feltámadás. David Lytton hangjátéka. 15.56: Davi Ojstrah hegedűl és vezényel. 17.12: Barokk muzsika. 17.45: James McCracken operaáriákat énekel. 18.30: A Magyar Rádió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: Hangverseny Schumann műveiből. 20.10: Holnap közvetítjük. Kincses Veronika és Gulyás Dénes operaszerepe a Pesti Vigadóban. 20.25: A Magyar Állami Hangversenyzenekar Hangversenye Leonard Bernstein műveiből a Zenekadémia nagytermében. 21.50: Bemutatjuk új kóruslemezeinket. 22.30: Dal a repülő tőről.

TV1

9.00: Képjóság. 9.05: Tévétoma nyugdíjasoknak. 9.10—10.40: Szüneti matiné. 10.40: Stúdió '89. 11.25: Képjóság. 16.35: Hírek. 16.40: Déli videóújság. 16.50: Hírek szlovák nyelven. 16.55: Kéznevelés. Értelmi fogyatékosok érdekvédelmi műsora. 17.05: Sorstársak. 17.25: Alpok — Adria magazin. 17.45: Reklám. 17.50: Vigyázat, mélyföld. Összállítás a mai magyar szerzők tollából, Kern András főszereplésével. 19.00: Műsorajánlat. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. Műsorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Dunaszaurusz. Dok.film. Kb. 21.25: Reklám. 21.30: Roxinpadon. Zorán. 22.30: Dunaszaurusz. Dok. film. 23.30: Híradó 3.

TV2

15.45: Képjóság. 16.00: Henrik Ibsen: Peer Gynt. Tévéfilm. 17.17: TV2. 17.45: BUMMIIII 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.47: TV2. 19.00: Száraz György: Ítéletidő. Tévéjáték. 20.18: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Nana. Francia tévéfilmsorozat. kb. 22.25: TV2. Napzárta.

Sky Channel

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. Filmsorozat. 11.30: Skykrónika. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ. Amerikai filmsorozat. 13.55: Landscape Channel. 14.50: Változó világ. Filmsorozat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat. 16.15: The Lucy show. Vigjátéksorozat. 16.45: Pindurkák. Rajzfilmsorozat. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport. 01.30: Landscape Channel.

Super Channel

7.00: Hírek. 7.10: Időjárás. 7.15: Üzleti hírek. 7.45: Hírek. 7.55: Időjárás. 8.00: Egyveleg. 15.30: The Global Chart Show. 16.30: Forró drót. 18.30: Transmission. 19.30: Richard Diamond. Bűnügyi sorozat. 20.00: Kedvenc feleségem. Amerikai filmvígjáték. 21.35: Euromagazin. 21.45: Világhíradó. 22.00: Burke törvénye. Bűnügyi sorozat. 22.55: A profik. Bűnügyi filmsorozat. 00.00: Hírek, időjárás. Egyveleg.

TV5

16.05: Hírek. 16.10: A süteménykihordónő. 16.30: Vidéki ízek. 16.45: Pihenőidő. 17.30: Számok és betűk. 17.55: Hírek, időjárás. 18.00: Richelieu avagy a balekok napja. Film. 19.30: Csillagpapiros. 20.00: Viva. 20.45: A Carabine-dozsói. 21.20: Esti látogatók. 21.50: Zseni mőkázás. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás. 22.35: Verdi: Requiem. 00.00: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Műsorelőzetes. 9.10: Lassie. Amerikai kalandfilmsorozat. 9.35: Kimba, a fehér oroszlán. Japán rajzfilmsorozat. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkórház. Amerikai családorsorozat. 10.50: Öleték természetbarátoknak. 11.00: Hírek,

időjárás. 11.05: Két teljesen örült dutyihaver. Amerikai vígjáték. 13.00: Tévétőzsdé. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Niklaas, a flandriai fiú. Japán rajzfilmsorozat. 14.30: Catweazle. Brit ifjúsági sorozat. 14.55: Az aranylovás. 15.05: Közkórház. 15.50: Egészségügyi tanácsadó. 16.00: Pat és Patachón. Dán vígjátéksorozat. 16.25: Az aranylovás. 16.35: Bonanza. Westernsorozat. 17.25: Piaci tanácsadó. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Automan. Amerikai kalandfilmsorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerek. 19.30: Sportközvetítés. Labdarúgó-selejtezők. 21.30: Aki akarata ellenére seriff lett. Brit western. 23.25: Hírek, sport, időjárás. 23.30: Háborzongató sokkoló. Amerikai horrorfilmsorozat. 00.20: Műsorelőzetes.

Jugoszláv televízió

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Tv-naptár. 8.25: Hírek. 8.30: Sorozat gyermekeknek. 9.00: Elmulasztották — Nézzéki! 11.00: Válogatás a műhold-programokból. 13.30: A Tv-centrumok fundusából. 15.30: Hírek. 15.40: Rajzfilm. 15.50: Rádás program. 16.30: Magyar híradó. 17.50: Tv-napló I. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Dokumentum-program. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Filmeszt. 22.35: Tv-napló III. 23.00: Rádás program. Hírek a külföldi turistáknak. 01.00: Hírek. 01.05: A csütörtöki műsor ismertétése.

2. műsor: 19.30: Tv-napló. 20.00: Zenei est. 21.30: Hírek. 21.37: Időjárás. 21.45: Tudományos fórum. 23.15: Műhold-program. 01.15: Időjárás. 01.18: A csütörtöki műsor ismertétése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Révai Nagylexikona

Az első két kötet ára: 917,— Ft/db.

Név:

Cím:

.....példányban

megrendelem

a Révai Nagylexikona köteteit az alábbi címen:

Babits Kiadó, 7101 Szekszárd, Pf.: 237.

A megrendelés határideje: 1989. június 30.

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel

kapcsolatos kérdésekről részletes

tájékoztatót,

valamint befizetési csekkeket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

MAGYAROK

Irodalmi, kulturális, tudományos folyóirat.

Kiadja a Babits Kiadó, megjelenik havonta.

Az első és egyedülálló olyan magyar periodika,

amely összekötő kapocs a külföldön élő

és a belföldi magyarok között.

A külföldi értékesítés mellett belföldön is kapható.

Megrendelhető a Babits Kiadónál
(7100 Szekszárd, Bajcsy-Zs. u. 7.)

és a postahivatalokban, megvásárolható a hírlapárusoknál.

1989. június 21.

DÁTUM

7

A Szekszárd—Paksi

Vízitársulat

eladásra kínál

DH—410 hidraulikus kotrókat

A gépek kora: 4 év

Megtekinthetők: Szekszárd, Bogyiszlói u. 1.
alatti telepünkön.

Felvilágosítást a 74/15-911 telefonon
és a 14343-as telexen Kalocsai Endre ad.

Hirdessen

a DÁTUMban!

Négy megyében és Budapesten olvashatják
adás-vételi, családi és más jellegű apróhirdetéseit.

Magánszemélyek, kisvállalkozók, szövetkezetek, vállalatok részére

nagyon előnyös a DÁTUM, mert három napon belül

megjelentetjük hirdetéseiket, melyeket a Magyar Hirdető

Tolna, Somogy, Baranya és Fejér megyei kirendeltségein,

vagy Budapesten adhatnak fel.

*Első a DÁTUM, kettőn áll a vásár, három az átfutási nap,
négy a megye, ahol terjesztjük hirdetéseiket. Plusz Budapest!*

Lottó-tájékoztató

A Sportfogadási és Lottóigazgatóság tájékoztató jelentése szerint az 1989. június 18-ai hat a negyvenötödik lottószelvények nyereményei — a nyereményilleték levonása után — a következők:

6 találatos szelvény 2 darab volt, nyereményük egyenként 5 306 407 forint;

5 plusz 1 találatos szelvény 2 darab volt, nyereményük egyenként 1 768 802 forint;

5 találatos szelvény 202 darab volt, a nyeremény egyenként 26 269 forint;

a 4 találatosokból 12 920 darab volt, nyereményük 548 forint;

a 3-asok darabszáma 226 652, s 39 forint a nyereményük.

A közölt adatok nem véglegesek, a szelvények ellenőrzése még tart.

Időjárás-jelentés

Változékony idő várható záporokkal. Keleten is egyre többfelé felszakadozik, majd szerdán ismét gyakran megnövekszik a felhőzet.

Sokfelé várható záporosó, helyenként zivatar.

Az északi, északnyugati szél gyakran élénk, néhol erős lesz.

Legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán keleten általában 18, nyugaton 22 fok körül alakul.

Kínai kiutasítás

Kahn nélkül könnyebb?

Kína a pekingi rendkívüli állapot rendelkezéseinek megsértése miatt hétfőn kiutasította Joseph Khan amerikai újságíró, aki hivatalos akkreditálás nélkül, turista útlevelel dolgozott. A kínai hatóságok vádja szerint „rémhíreket koholt”, azt állítva, hogy látta, amint a pekingi Tienanmen téren a katonák sok embert megöltek.

Khan az ötödik külföldi újságíró, akit kiutasítottak a kínai hatóságok a pekingi rendkívüli állapot bevezetése óta. Előtte az AP amerikai hírgyűnkőség és az Amerika Hangja rádió egy-egy állandó tudósítójának és a BBC brit TV és rádió két turistaútlevelel „kiküldött” újságírójának kellett elhagynia Kínát.

Tűz a tabi

szovjet laktányában

Az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport Tab városban lévő laktányjának légénységi elhelyezési körletében szombatról vasárnapra virradó éjszaka tűz keletkezett.

A tűz következtében több szovjet katona megsérült. A sebesülteket a Magyar Néphadsereg budapesti központi, illetve pécsi, valamint a déli hadseregcsoport kórházában ápolják.

Holnapi számunkból megtudhatják,

hogyi szerint van elég erőnk, nyugalmunk, céltudatos elgondolásunk.

Zavarok

Lapunk tegnapi számában, a Frakció-akció című cikkben olvashattak azokról a jogszabályokról, melyek még ma is igen hátrányos helyzetben tartják a vállalkozókat. Ezek közül egyikre még egyszer szeretném felhívni figyelmüket, mely szerint annak ellenére, hogy negyvenhárom százalék társadalombiztosítási járulékot fizet mindenki, aki vállalkozásra adja a fejét, ha megbetegszik, az általa befizetett összegtől függetlenül, a táppénze kiszámításánál maximum havi húszezer forintnak megfelelő jövedelmet vesznek alapul.

E rendeletet ki-ki vérmérséklete szerint minősítheti, én aljashok és képmutatónak nevezném. Aljas azért, mert az állam a nagybani kisvállalkozók pénzét a példa szerint minden

határon túl elszedheti, ha viszont bajba kerül, még meg is büntetik — anyagilag, ráadásul nyíltan csábít az adócsalással. Képmutató pedig azért, mert mindez akkor történik, amikor az összes, csak a népszerűséget hajhászó, de belül egész más gondoló politikusunk — tisztelt az üdítő kivételeknek! — fennhangon hangoztatja, hogy támogatni kell a vállalkozásokat, mert a jövőnk — így igaz! — rajtuk áll, vagy bukik.

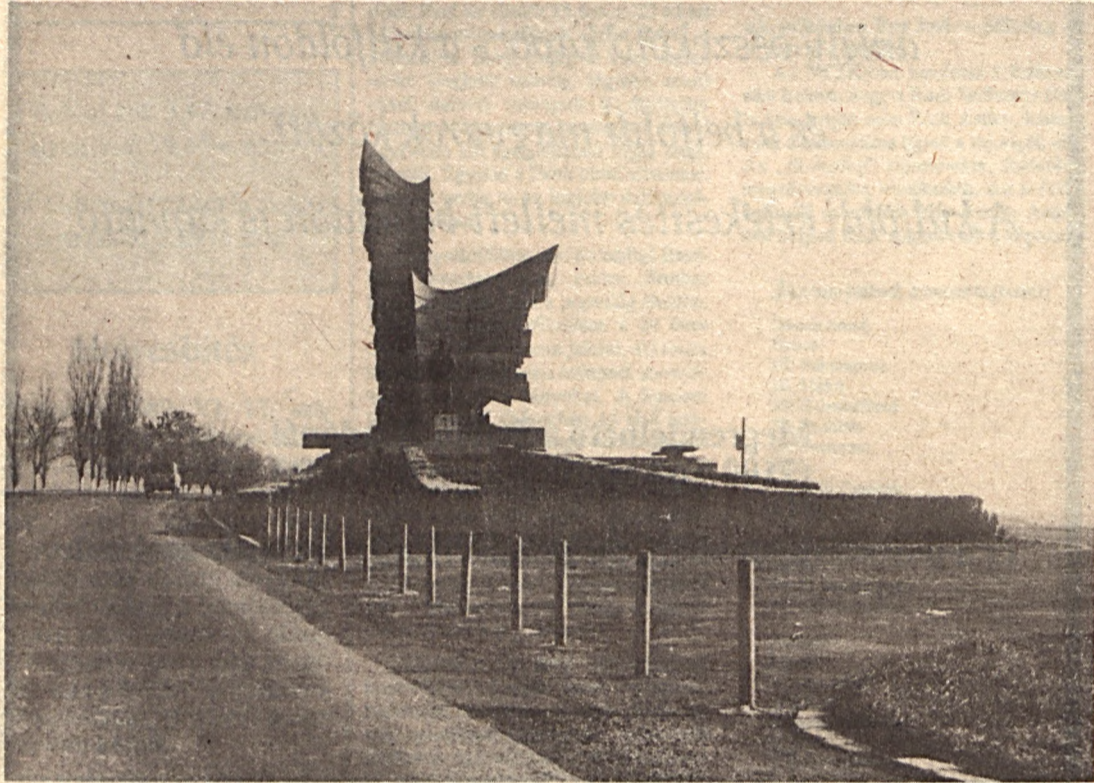
Egy ismerősömet, ki a pártbizottságon dolgozott, kórházba szállították egyensúlyzavarokkal, és orvosai kedélyesen abban állapították meg betegsége okát, hogy „a munkahelelyén mást hall, mint amit lát”.

Lehet, hogy egész népünknek kórházban lenne a helye?

-wd-

Románia Anno '89

foto: Kapfinger

Tolna megyében bontott zászlót a Kereszténydemokrata Néppárt

Céljaik: önkormányzat, szabadság, anyagi jólét

Nem véletlen — állították a Kereszténydemokrata Néppárt országos szervező bizottságának jelenlévő tagjai —, hogy a négy évtizedes kihagyás után most újjáalakuló szervezet első tagtaborzó gyűlését vidéken, és éppen Tolna megye székhelyén, Szekszárdon tartják meg. Ezzel a jelképes gesztussal egyrészt a néppárt jellegét kívánják kidomborítani, másrészt Tolna megyének manapság reformmege híre van az országban — elsősorban az MSZMP új megyei vezetése, és az ellenzéki kerekasztal közötti viszonylag jó munkakapcsolatnak köszönhetően —, ezért a rendezők nagyfokú aktivitásra és érdeklődésre számítottak hétfőn este.

A közönség létszáma kissé alulmaradt a vártnál, ez talán az utóbbi időben megszorított, új, vagy tevékenységét folytató szervezetek és pártok miatti, némi állampolgári fásultságnak, illetve a megkezdődő üdülési szezonnak tudható be. Egy politikai szervezet súlyát, jelentőségét különben sem az első tagtaborzóján megjelentek száma dönti el, hanem az, hogy mennyire tudja a későbbiekben tagsága, illetve még inkább az egész ország és minden magyar érdekeit képviselni, milyen súlyt, tekintélyt lesz képes kivívni magának az elkövetkező, várhatóan kemény pártharcok során.

A gyűlés első szakaszában dr. Pálos Miklós, a Tolna megyei szervezőbizottság elnöke

ismertette a KDNP működésének alapelveit — a részletes programjuk most van kidolgozás alatt —, melyek hasonlóak a Barankovics-féle, akkoriban, a negyvenes évek végén, a nevében a „keresztény” jelzőt taktikai okokból nem használó párt eszméihez. A szónok beszédét történelmi áttekintéssel kezdte. Mint mondta, Magyarország történelme, mint ezeregy száz éves küzdelem sorozat az ország, a nemzet fennmaradásáért, és egyszerűen a kereszténység története is.

Ma ismét ezért kell mindenkinek mindent megtennie, csak a körülmények mások — mondta, majd így folytatta: bármennyire is ezt sugallják sokan, ma a nemzetet nem a sorban zászlót bontó független szervezetektől kell féltetni, hanem azokatól, akik negyven évben át nem vették tudomást a népről, akik a nép akaratának tudomásulvétele nélkül, a feje felett hozott döntésekkel kormányozták az országot.

A párt céljai között pedig dr. Pálos Miklós megemlítette, hogy olyan embercélú, emberközpontú, parlamenti demokráciával irányított társadalmat akarnak felépíteni, amelyben valóban az ember a legfőbb érték. A KDNP világnézeti alapon álló politikai párt, mely azonban független az egyházaktól, olyan demokráciát kíván, mely a legteljesebb önkormányzatra épül a politikában, a gazdaságban, a közigazgatás-

ban egyaránt. Szeretnék, ha a magyar falvak önállóak, szabadok és függetlenek lennének. A külpolitikáról szólva pedig elengedhetetlennek tartják, hogy a magyarságért — bárhol is éljenek — a lehetőségekhez mérten mindent megtegyenek.

Mintegy ezzel rímelve jelentette be a megyei szervezőbizottság elnöke, hogy hamarosan magyar-bajor baráti társaság alakul az NSZK-ban élő magyarokkal való minél jobb kapcsolattartás érdekében.

A Nyugat-Németországban élő honfitársaink, az ottani kereszténydemokrácia képviselőiben a gyűlésen résztvevők egyike, dr. András Mária, lapunk munkatársának kérdésére elmondta, hogy a kintiek élénk figyelemmel kísérik a hazai változásokat, nagyon sok itthon megjelenő sajtóorgánumot olvasnak — a napilapokat is egy napra késéssel kézhez kapják! —, és nagyon szurkolnak azért, hogy Magyarországon mielőbb béke, nyugalom és jólét legyen.

A Dátum képviselőjének kérdésére dr. Keresztes Sándor, a párt országos szervezőbizottságának elnöke kifejtette, hogy nem érznek különbséget a há-

ború utáni Barankovics-féle párt és a mai alapelvei között, hiszen olyan eszmerendszerre építenek, amely évszázadok óta maradó értékű hordoz magában. Ugyanúgy, mint négy évtizede, szabadságot, anyagi jólétet akarnak a népnek, a módszerek ma mások, de ez természetes. Lánszky László vezetőségi tag pedig azt válaszolta szintén munkatársunk kérdésére, hogy a mai válságból kivezető út hosszú lesz, talán egy generációnyi idő is kell hozzá. Az oktatásra helyezte a hangsúlyt, a mai egészen fiataloknál kell kezdeni a nevelést „— mondta”, többek között az egyházi iskoláknak adott nagyobb mozgástér által is.

Dr. Füzessy Tibor, a párt jogtanácsosa végül kijelentette, hogy a KDNP véleménye szerint a választásokat nem szabad elkapkodni, valamint jövő tavasz és ősz között kell megtartani, a módjáról pedig még viták folynak. A KDNP a teljes listás és a teljes egyéni voksolás közötti kompromisszumban — valahol félúton — látja a megoldást.

Wagner Dezső

MSZDP országos pártgyűlés

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt ideiglenes vezetősége úgy döntött, hogy helyt adva több alapszervezet kezdeményezésének — a május 9-i vezetőségi ülésen hozott többségi határozatnak megfelelően — országos pártgyűlés összehívását kezdeményezi.

A július 1-jén és 2-án tartandó országos pártgyűlés legfontosabb feladata az, hogy a már megszervezett létrejött és demokratikus úton megválasztott vezetőséggel rendelkező párt-szervezet küldöttei egy akcióképes, hatékony és mindenki által elfogadott országos vezetőséget válasszanak. Ez a vezetőség készíti majd elő az idén megtartandó kongresszust és irányítja azoknak a sürgős fel-

adatoknak az elvégzését, amelyek a jelenlegi helyzetben a pártra várnak.

A kétnaposra tervezett gyűlés helye a Budai Vigadó nagyterme.

A napirend: 1. Az ideiglenes szervezeti szabályzat elfogadása; 2. Az Országos Választmány és Vezetőség, valamint az Ellenőrző Bizottság megválasztása; 3. A program-vázlat vitája.

Az országos pártgyűléssel kapcsolatos szervezési feladatokat a Szociáldemokrata Párt Tanácsadó Testülete végzi. Az érdeklődők részletesebben a Szociáldemokrata Párt budapesti címén tájékozódhatnak: 1064 Budapest, Rózsa Ferenc u. 44. Telefon: 423—106.

Szovjet hajókatasztrófa

Jéghegynek ütközött egy szovjet utasszállító hajó kedre virradóra a norvég partoktól északra, a Spitzbergaktól 300 kilométernyire nyugatra. A „Maxim Gorkij” fedélzetén több mint 950-en tartózkodtak — köztük kedden a Bodo norvég tengeri elsősegélynyújtó központ.

A mentési munkálatok megkezdődtek és kedden reggelre, két órával a segélyhívó jelzések vétele után az 575 utas közül 325-öt sikerült a sérült ha-

jótestből csónakokra, vagy a három méter vastag jégpáncélra kimenekíteni, a kórházak pedig felkészültek az orvosi segítségre szorulóknak fogadására.

A közel 25 ezer tonnás „Maxim Gorkij” az NSZK-ban gyártották 1969-ben, és 1974-ben vásárolta meg a Szovjetunió.

Az elmúlt évek nyári idejében Hamburg kikötőjéből indulva főként nyugatnémet turistákkal tett körutakat a hűvösebb tengereken.